

Rasti CŽV apklausų įrašai nekeičia padėties Lietuvoje

Išvadose minimos dvi patalpos netoli Vilniaus sulaikytiesiems laikyti.

DELFI.lt nuotr.

Vilnius, rugpjūčio 17 d. (BNS) – Galimą slaptų Centrinės žvalgybos valdyba (CŽV) kalėjimų buvimą Lietuvoje tyrusio Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Arvydas Anušauskas teigia, jog pranešimai apie Jungtinių Valstijų žvalgybos turimus įtariamojo terorizmu apklausų įrašus padėties Lietuvoje nekeičia. Parlamentaro žinio-

mis, įtariamųjų terorizmu gynėjai bando juos susieti su Europa, tikintis, kad tai padėtų išvengti mirties bausmės.

Naujienu agentūra „Associated Press“ paskelbė, kad CŽV turi vaizdo įrašų su įtariamojo prisidėjus prie Rugsėjo 11-osios išpuolių Ramzi Bin alshibh apklausomis. Ta medžiaga esą gali atskleisti daugiau detalių apie slaptų CŽV kalėjimų sistemą, kurioje minima ir Lietuva.

Pasak NSGK vadovo, CŽV tokio pobūdžio medžiaga niekada su niekuo nesidalino. „Kas kokio CŽV turi, mums visiškai nieko nekeičia, nes JAV, kad ir ką čia kas aplink šnekėtų, oficialiai kitoms šalims informacijos neteikia. Nebent savo tyrėjams, jei jie tuo užsiimtų. Tai yra visų šalių išbandytas dalykas. Rezultatas yra vienas ir toks pats, jų tokia nuostata. Nemanau, kad per pusmetį kas nors pasikeitė“, – sakė A. Anušauskas.

NSGK vadovas teigė, kad iš tokio pobūdžio vaizdo juostos nustatyti valstybę, kurioje laikomas įtariamasis, neįmanoma. „Tai, kad patalpoje

kažkas sėdi ir apklausinėja, nieko nekeičia. Kaip žinoma, tie slaptieji kalėjimai buvo statomi pagal vieną kurpalį“, – teigė A. Anušauskas.

Seimo nario teigimu, įtariamųjų terorizmu gynėjai laikosi nuostatos ieškoti visų įmanomų sąsajų su Europa. „Žinau, kad mėginama susieti šiuos žmones su Europa, nepaisant, buvo jie ten ar nebuvo, vien dėl tos priežasties, kad Europoje nėra mirties bausmės“, – kalbėjo A. Anušauskas.

Pasirodžius informacijai apie galimą CŽV kalėjimo egzistavimą, Lietuvoje buvo atliktas parlamentinis tyrimas. Jo metu nustatyta, kad su CŽV sulaikytų asmenų pervežimu oficialiuose tyrimuose siejami lėktuvai 2002–2005 m. ne kartą kirto Lietuvos oro erdvę. NSGK surinkti duomenys rodo, kad minimumu laikotarpiu Lietuvoje buvo nusileidę lėktuvai, kurie siejami su CŽV. Išvadose teigiama, kad tuometiniai Lietuvos saugumo pareigūnai sudarė galimybę JAV pareigūnams nekliudomai patekti prie lėktuvų.

Lietuvis iškovojo aukso medalį

Irkluotojas Rolandas Maščinskas.
DELFI.lt nuotr.

Singapūras, rugpjūčio 18 d. (ELTA) – Lietuvos irkluootojas Rolandas Maščinskas tapo Singapūre vykstančių pirmųjų jaunimo (14–18 metų) vasaros olimpinių žaidynių čempionu! 18-metis prieniškis laimėjo vienviečių valčių irklavimo varžybose. Tai pirmasis Lietuvos rinktinės medalis šiose žaidynėse.

R. Maščinskas, kurį treniruoja Vladislavas Sokolinskis, baigiamosiose varžybose 1,000 m atstumą įveikė per 3 min. 13,82 sek. Sidabro medalį iškovojo vokiečių Felix Bach jis aplenkė 2,41 sek. Bronzos medalį pelnė rumunas Ioan Prudeanu. Baigiamosiose varžybose dar lenktyniavo Kinijos, Brazilijos ir Ukrainos atstovai. Iš viso šioje rungtyje dalyvavo 22 irkluootojai.

Vasaros olimpinių žaidynių čempionu tapusį irkluotoją pasveikino prezidentė Dalia Grybauskaitė.

Prašoma spartinti Lietuvos vizų išdavimą

Vilnius, rugpjūčio 18 d. (ELTA) – Šalies konsulinėms įstaigoms nespėjant patenkinti į Lietuvą norinčių atvykti turistų poreikių, galimų pajamų netenka ne tik transporto, bet ir paslaugų sritis, teigia Susisiekimo ministerija. Susitikęs su Užsienio reikalų ministerijos (URM) atstovais susisiekimo viceministras Rimvydas Vaštakas išsakė susirūpinimą, kad dalis į Lietuvą šią vasarą atvykti norėjusių turistų atsisakė šių planų dėl

ilgų eilių prie konsulinių įstaigų.

„Mes stengiamės užtikrinti kuo geresnį susisiekimą su Lietuva, išsaugoti skrydžių skaičių, tačiau oro bendrovės nebus suinteresuotos išlaikyti skrydžius, jei lėktuvai skraidys pustuščiai“, – sakė viceministras.

Išduodamų vizų skaičių Rusijoje, Baltarusijoje, Moldovoje ir Vidurio Azijos valstybėse būtų galima padidinti šalies konsulinėms įstaigoms skyrus daugiau darbuotojų. Tačiau

tam trūksta lėšų. „Sumažinusi darbuotojų skaičių ambasados Lietuva prarado daugiau, nei sutaupė, nes atvykę turistai šalyje būtų išleidę kur kas daugiau pinigų, nei kainuoja kelių papildomų darbuotojų išlaikymas“, – mano R. Vaštakas.

URM teigia, kad tinkamoms konsulinėms paslaugoms užtikrinti reikia 25 papildomų darbuotojų Lietuvos ambasados.

Virš Kuršių marių praūžė viesulas

Vilnius, rugpjūčio 18 d. (DELFI.lt) – Rugpjūčio 17 d. apie vidurdienį virš Kuršių marių pastebėtas ne itin dažnai Lietuvoje pasitaikantis reiškiny – viesulas.

Tai patvirtino ir sinoptinė Izolda Marcinonienė. Anot jos, sinoptikų radarai šio gamtos reiškinio neužfiksavo, tačiau iš jį stebėjusių žmonių darytų nuotraukų matyti, kad tai tikrai buvo viesulas. Sinoptikės teigimu, sąlygos tokiam stipriam viesului susidaryti buvo palankios.

„Kuršių marių vanduo įkaitęs, temperatūra ten siekia 24 laipsnius, aukštesniuose atmosferos sluoksniuose oras atvėsęs – 7 kilometrų aukštyje yra 29 laipsniai šalčio. Tokie 50 laipsnių siekiantys oro skirtumai, drėgmė, vėjo posūkis yra tinkamos sąlygos viesului susidaryti“, – teigė I. Marcinonienė.

Anot jos, viesulai dažniausiai kyla rugpjūtį, kuomet vanduo labiausiai įkaitęs. Kaip pasakojo sinoptikė, viesulas veikia panašiai kaip dulkių siurblys – jei viesulas pakankamai stiprus, o jo vadinamasis straubliukas pasiekia žemę, tuomet

Kęstutis Demereckas nufotografavo virš Kuršių marių, Rusnės link besisukančią viesulą.

jis gali pridaryti ir nuostolių.

Sinoptikės teigimu, tokie viesulai Lietuvoje pasitaiko nedažnai. Nuo 1951 metų šalyje užfiksuoti 24 viesulai. Didžiausias jų 1981 metų gegužės 29 dieną prasiautė Širvintoje. „Tuomet viesulas rovė medžius, vertė traktorius, kėlė karves, siurbė iš tvenkinių vandenį“, – pasakojo I. Marcinonienė.

Paskutinį kartą nuostolių pridarius stiprus viesulas kilo 2005 m. birželį Ukmergėje.

Šiame numeryje:

- Telkiniuose. Jurgeli, meistreli, mokyk savo vaikus. Iš Lietuvos vyčių veiklos (p. 2)
- Baltijos šalys ir Rusija: branduolinis informacinis karas (p. 3)
- A. Vitkaus skiltis (p. 3)
- Susiartinimo šventės tradicija nenutrūko (p. 4–5)
- Savanorystė Lietuvoje (p. 5)
- Mūsų stalui (p. 8)
- Varlė bunkeryje (1) (p. 9)
- Kėdainiuose – „Papuosta tekstilė“ (p. 10)

Valiutų santykis
1 USD — 2.69 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Nuvažiavęs į gimtinę nė trupučio nenustembį, jog paklausti apie gyvenimą Lietuvoje žmonės vienbalsiai kartoja vieną žodį – „negerai“, arba – „nieko gero čia nėra“. Net nereikia jokio sociologinio tyrimo ar apklausos. Dažnai sugrįžę kalbame, kad mūsų, lietuvių, nacionalinis bruožas yra virkauti bei skųstis. Anglai sako, jog svečias namuose per valandą pamato daugiau, nei namo šeimininkas per visus metus. Tikra tiesa. Štai lietuviai verkia, o Jungtinių Amerikos Valstijų žurnalas „News-week“ nustatė, kad Lietuva užima 34 vietą geriausių gyventi valstybių sąrašė! Po šios žinutės pasirodymo Lietuvos TV, laikraščiai, internetinės svetainės puolė rengti apklausas ir pokalbius šia tema. Ir..? Iki šiol apsilankiusiųjų Delfi.lt nuomonė apie tai, ar gera gyventi Lietuvoje, yra: 43,4 proc. – taip, 54 proc. – gerai, 2,6 proc. – neturi nuomonės.

Redaktorė Laima Apanavičienė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00 JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasiilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

LIETUVIŲ TELKINIAI

MADISON, WI

Jurgeli, meistreli, mokyk savo vaikus

NIJOLĖ SEMĖNAITĖ-ETZWILER

Madison miesto lietuviai, kaip tikri šiauriečiai, nepabūgo kepinančių karščių ir rugpjūčio 1 d., sekmadienį, Fritchburg Madison/Vilnius Sister Cities, Inc. (MVSC) organizacijos padedami, surengė puikiai pasisekusią linksmą gegužinę (ar „rugpjūtinę šventę“?).

Vitalijus Stonys kepė ir vaišino puikiu sultingu šašlyku, o susirinkę svečiai (apie pusšimtis jų) gausiai sunešė įvairiausių kitokių skanių patiekalų, priedų bei priedelių. Vaikai, kartu su suaugusiais, džiaugsmingai žaidė žaidimus ir šoko šokius, kuriuos sumaniai suorganizavo Jolanta Juozaitytė.

„Lietuviškas“ tinklinis nuostabiai pavyko. Dauguma vaikų nuo 5 m. iki 8 m. pirmą kartą su suaugusiais mušė kamuolį, garsiai lietuviškai skaičiuodami.

Kartu su gegužinėje dalyvaujančia dėstytoja Daiva Litvinskaite University of Wisconsin, Madison, Baltic Studies Summer Institute

Vaikai ir suaugusieji šoka vedami CREECA darbuotojos ir lietuvių tautinių šokių grupės „Žaibas“ šokėjos Nancy Heingartner.

(BALSSI) studentai turėjo didelį malonumą praktikoje panaudoti savo naujai įgytus lietuvių kalbos įgūdžius, bendraudami su lietuviška Ma-

dison bendruomene, kuri apima lietuvių iš Milwaukee, Oconomowoc, Portage, Belleville ir Baraboo miestų.

Iš kairės: Vaidas Aksamitauskas, Vitalijus Stonys ir Jolanta Juozaitytė.

BALSSI studentai su dėstytoja Daiva Litvinskaite (d.) Nijolės Semėnaitės-Etzwiler nuotraukos

Iš Lietuvos Vyčių veiklos

Lietuvos vyčių centro valdybos posėdžiai

Lietuvos vyčių centro valdybos ir komitetų pirmininkų posėdžiai vyko š. m. rugpjūčio 4 d. ir 8 d. Binghamton, NY prieš ir po metinio Lietuvos vyčių suvažiavimo/seimo.

Sąskrydis prieš suvažiavimą

Sąskrydis vyko „Binghamton Regency“ viešbutyje, kurį atidarė ir jam vadovavo pirmininkė Bernice Aviža. Prieš pradėdant posėdį, dvasios vadas, prelatas kun. dr. Juozas Anderlonis sukalbėjo maldą. Posėdyje dalyvavo 21 asmuo: centro valdybos nariai ir komiteto pirmininkai bei 8 svečiai. Pirmininkė pristatė valdybai ir komiteto pirmininkams numatomą posėdžio darbotvarkę.

Ritualų komiteto pirmininkė Georgianne Macke pranešė, kad 8

nariai bus pakelti į 4-ąjį laipsnį. Iš jų dėl sveikatos ir kitų priežasčių 6 asmenys negalėjo dalyvauti, todėl žymenys ir medaliai bus įteikti 2 nariams.

Buvo nuspręsta, kad Šimtmečio komitetas susirinks suvažiavimo metu, kur bus aptarti artėjančio jubilėjaus, kuris įvyks 2013 m. rugpjūčio mėn., planai.

Artimiausiu laiku bus atnaujintas Lietuvos vyčių organizacijos tinklalapis. Alex Fletcher, 96 kuopos narys iš Dayton, OH, pageidavo, kad kuopos atsiųstų skaitmeninių nuotraukų ir žinių apie kuopų ir apygardų veiklą.

Daug laiko buvo skirta būsimo suvažiavimo planams aptarti. Buvo pranešta, kad suvažiavime užsiregistravo 98 delegatai ir 9 jauni vyčiai.

Išvykai prieš suvažiavimą užsiregistravo 48 asmenys.

Sąskrydis baigtas malda.

Posėdis po suvažiavimo

Sekmadienį, rugpjūčio 8 d., ryte vyko centro valdybos posėdis, kurį atidarė ir kuriam vadovavo Centro valdybos pirmininkė B. Aviža. Prelatas Anderlonis buvo pakviestas sukalbėti maldą. Posėdyje dalyvavo 20 centro valdybos narių ir komiteto pirmininkų. Darbotvarkė visų dalyvių buvo priimta vienbalsiai.

Centro valdyba teisiniu patarėju patvirtino Saulių Kuprį, „Vyties“ žurnalo redaktore – seselę vienuolę Johanną Shainauskas, „Vyties“ žurnalo verslo vadybininku – garbės narį Robert A. Martin, Jr., taip pat ALT'o atstovus: seselę vienuolę Shainauskas ir Joną Mankų. Centro valdyba taip pat patvirtino organizacijos padalinių Šv. Kazimiero gildiją, Lietuvos vyčių fondo ir Šiluvos Mergelės fondo direktorių tarybas ir valdybas.

Ateinantį centro valdybos posėdį numatyta sušaukti š. m. spalio 16 d., šeštadienį, 10:30 v. r. Kearny, NJ. Jį globos 90 kuopa, veikianti Kearny, NJ.

Posėdis baigtas malda.

Regina Juškaitė-Švobienė

BALTIJOS ŠALYS IR RUSIJA: BRANDUOLINIS INFORMACINIS KARAS

JAANUS PIIRSLU

Baltijos regiono elektros energijos rinkoje dabar labai įdomus metas – Lietuvoje ir jos artimiausioje kaimynystėje bandoma vienu metu įgyvendinti trijų atominų elektrinių projektus. Kaliningrado srityje rusai jau ruošia plotą Baltijsko atominei elektrinei (AE), lietuviai savo elektrinei ieško strateginio investuotojo užsienyje, statybvietę savajai jau išrinko ir baltarusiai. Trečiasis projektas – labiausiai miglotas, todėl kol kas į jį rimtai nežiūrėčiau.

Po mano susitikimų birželio mėnesį Maskvoje, Kaliningrade ir Vilniuje susidariau tvirtą išpūdį, kad rusų projektas yra pats tikriausias ir kad 2016 metais Baltijske pradės veikti mažiausiai vienas reaktorius (kitas reaktorius turėtų būti įjungtas 2018 metais). Aiškus Baltijsko AE tikslas yra užimti reikšmingą Baltijos šalių rinkos dalį. Ar didelė ši galimybė ir kokią saugumo riziką ji reiškia Baltijos šalims, pirmiausia Lietuvai?

Vos už 15 kilometrų nuo Lietuvos sienos, prie Nemano miesto, jau kelintą mėnesį griaudėja maždaug šimtas buldozerių, kranų ir sunkiasvorių vilkikų. Kasdien ten apdorojama per 25,000 m³ grunto. Metų pabaigoje turi būti paruošta 200x200 m skersmens ir 15 m gylio duobė pirmojo reaktoriaus statybai pradėti. Planuojama Baltijske pastatyti du šiuolaikinius suslėgto vandens branduolinius VVER rūšies reaktorius. Kiekvieno galia – 1,190 MW. Esu tikras, kad aštriausias klausimas nėra šios elektrinės keliamas pavojus, o būtent tai, kam rusai ketina parduoti naujosios elektrinės gaminamą elektrą.

Kol kas jokių atsakymų nėra, nors elektrinės statybos darbai vyksta. „Rosatom“ apskaičiavimais, pastatyti elektrinę su dviem reaktoriais kainuos 5 mlrd. eurų. Į šią sumą neįskaičiuotos išlaidos elektros jungtims: papildomi 0,5–1,6 mlrd. eurų. Taigi, visas projektas kainuotų tiek pat, kiek nutiesti „Nord Stream“ dujotiekį Baltijos jūros dugnu.

Logiškai netgi Rusija nešvaistytų pinigų vėjais neturėdama aiškaus plano. Tačiau arba jo neatskleidžia, arba tikrai iki galo nežino. Bet koku atveju, ribotas jungčių skaičius yra pati silpniausia rusų projekto dalis. Visi žinovai teigia, kad Baltijsko elektrinė statoma tikintis elektrą eksportuoti, nes Kaliningrado srities energijos poreikius patenkins jau veikiančios elektrinės ir rudenį planuojama baigti gamtinėmis dujomis kūrenama šiluminė jėgainė.

Kai rusai kalba apie Vokietiją, Lenkiją ir Švediją kaip galimus Baltijsko elektrinės produkcijos naudotojus, darosi aišku, kad pati logiškiausia kryptis yra Lietuva, kur rusai galėtų parduoti Baltijsko elektros energiją. Lietuva yra vienintelė šalis, kurioje jau dabar yra nutiestos aukštos įtampos linijos.

Man aišku, jog didžiausia kliūtis rusų planui įgyvendinti yra tai, kad

Lietuva nenori pirkti Baltijsko elektros, nes pati planuoja pasistatyti atominę elektrinę. Lietuvai atsikratyti priklausomybės nuo Rusijos yra saugumo klausimas. Lietuvą šiuo požiūriu remia Latvija ir Estija.

Nors Lietuvoje nelabai norima kalbėti apie varžymąsi su rusų elektrine, aišku, kad ši tema yra svarbiausia. Netgi tai, kad abi šalys ieško strateginių investuotojų, galinčių padėti finansuoti elektrinių statybą. Lietuvai sunkiau, nes „Rosatom“ pirmąjį Baltijsko reaktorių įstengs suręsti savo arba valstybės pinigais. Tačiau ir jie pirmą kartą Rusijos istorijoje projekte kvietė dalyvauti investuotojus iš užsienio, siūlydama 49 proc. akcijų. Taigi antras reaktorius Baltijske tikriausiai bus statomas jau suradus investuotoją(us). Vienas iš kandidatų yra, pavyzdžiui, italų „Enel“.

Rusija visur skleidžia nuomonę, esą Lietuva nėra pajėgi pasistatyti jėgainę, nes paprasčiausiai neturi pinigų ir vieningos politinės nuomonės šiuo klausimu. Tikrai tikėtina, kad išibėgėjusi Baltijsko AE statyba gali sumažinti užsienio investuotojų susidomėjimą panašios elektrinės projektu Lietuvoje. Vyksta informacinis karas, kurio įtakos nepavadin-sime maža, jei vadovausimės prielaida, jog klausimas yra Baltijos šalių elektros energijos saugumas.

Paprasčiau tariant, Rusijos planas grindžiamas tuo, kad Europos Sąjungos reikalavimu Lenkija ir Estija privalo uždaryti savo senas elektrines, o tai, uždarius Ignalinos elektrinę, dar labiau padidins elektros energijos trūkumą Baltijos šalyse. Be abejo, Rusija neketina perimti nei ES elektros energijos politikos, nei elektros energijos rinkos taisyklių, tačiau jomis pasinaudodama tikisi perimti kaimyninių šalių elektros rinkos valdymą. Įdomu, ar Europos Sąjunga ketina kaip nors reaguoti į šių Baltijos šalių, taip pat Lenkijos interesus?

Bet kuriuo atveju visos Baltijos šalys turėtų susikibti rankomis ir daryti viską, kad Lietuvos atominę elektrinę visgi imtų veikti, bent 2020-aisiais. Tačiau aišku tai, kad delsti nebegalima. „Eesti Energia“ Atominės energetikos skyriaus vadovas Andres Tropp birželio pabaigoje man sakė, kad Estijai artimiausi 12 mėnesių Lietuvos atominės elektrinės statybos diskusijoje yra lemiami: bus tarptautinė bendrovė ar ne. „Jei per 12 mėnesių neatsiras jokių prošvaisčių, teks rimtai pagalvoti apie alternatyvas“, – pasakė Tropp. Jo žodžius tikriausiai reikia suprasti kaip „Eesti Energia“ nerimą, kad Lietuvos jėgainės projektas vėl užsitęs, ir jo nepatikimumas paprasčiausiai išbaidys investuotojus. Tai ir būtų užtikrinta Rusijos pergalė šiame kare dėl elektros rinkos.

Žurnalas „Kelias“

Jaanus Piirsalu – estų žurnalistas, nuo 2007 m. dirbantis dienraščio „Eesti Päevaleht“ korespondentu Maskvoje.

Tradicinei šeimai suduotas naujas smūgis

ALEKSAS VITKUS

Visai neseniai, rugpjūčio 4 d., vyriausias San Francisco apygardos federalinis teisėjas Vaughn R. Walker po 136 puslapius užėmusių savo svarstymų nutarė, jog draudimas susituokti tos pačios lyties asmenims pažeidžia JAV Konstitucijos XIV pataisą, užtikrinančią visiems piliečiams prieš įstatymus lygias teises. O toks draudimas California valstijoje kaip tik ir buvo priimtas 2008 m. lapkričio referendume, kai milijonai žmonių nubalsavo pakeisti valstijos Konstituciją taip, kad tos pačios lyties asmenų santuokos būtų uždraustos.

Abiejų pusių advokatai yra įsitikinę, kad šis teisėjo Walker sprendimas bus apskūstas aukštesniam federaliniam apeliaciniam teismui. Kokį sprendimą tas teismas bepriimtų, advokatai vėl galės kreiptis į tą patį teismą, kur sprendimą turės priimti visa parinktų teisėjų grupė. Galiausiai, advokatai prašys JAV Aukščiausiojo Teismo padaryti lemiamą sprendimą. Manoma, kad kol bus prieita iki Aukščiausiojo JAV Teismo, byla gali užsitęsti kelis metus.

Panašiose bylose devyni Aukščiausiojo Teismo teisėjai retai prieidavo prie vieningos nuomonės. Spėjama, kad prezidento Ronald Reagan 1988 m. paskirtas teisėjas Anthony Kennedy, nors ir konservatyvių pažiūrų, šį kartą gali sutikti su teisėjo Walker sprendimu. Patekus į aklavietę, nulemti gali ir naujoji Aukščiausiojo Teismo teisėja Elena Kagan, tik neseniai prezidento Barack Obama paskirta į Aukščiausiąjį Teismą. Jos pažiūros į tos pačios lyties santuokas nėra aiškus.

Nors homoseksualumas buvo žinomas ir kai kur toleruojamas jau nuo seniausių laikų, visų kraštų žmonių bendruomenės pripažindavo, kad santuoka gali būti tik tarp vyro ir moters, ir toks jų galvojimas iki šiol atsispindėjo atitinkamuose įstatymuose ir tradicijose.

Ižymusis moderniosios psichiatrijos atstovas Sigmund Freud (1856–1939) homoseksualinius santykius laikė nenormaliais, juos pavadindamas „invert“ (išverstais). Tokio jo požiūrio ilgus metus laikėsi ir Amerikos psichiatrų draugija, iki maždaug 1973 m., kai homoseksualumas buvo išbrauktas iš psichinių ligų sąrašo. Toks nutarimas ilgainiui paveikė ir Amerikos politinį gyvenimą. Religinės grupės sudarė savo platformą dėl abortų, gimimų kontrolės, homoseksualumo ir pornografijos problemų, visų turinčių ryšio su vis liberalėjančia sekso samprata.

Atviras homoseksualų judėjimas prasidėjo 1969 m., kai New York policija „užpuolė“ gejų bare susirinkusius vyrus, policijai pasipriešinusius fizine jėga. Jau 1980 m. rinkiminėje kampanijoje demokratai, žinodami, kad jie nieko nepraras, bet gal surinks daugiau balsų, į savo politinę programą įrašė straipsnį: „Mes saugosime teises visų piliečių grupių, nepaisant jų rasės, spalvos, religijos, kilmės, kalbos, amžiaus, lyties ar skirtumo jų lytinėje orientacijoje.“ Po kelių metų Gary Hart tapo pirmuoju kandidatu į prezidentus, kuris kalbėjo LGBT (lesbiečių, gejų ir t. t.) suvažiavime. Po jo pasekė ir kiti.

Kai kuriuose kraštuose, įskaitant ir JAV, tos pačios lyties asmenims ne tik nebuvo pripažinta teisė susituokti, bet ir bet koks tos pačios lyties lytinis santykiavimas buvo laikomas nelegaliu ir baudžiamu pagal veikiančius įstatymus. Tai pasikeitė, kai JAV Aukščiausias Teismas 2003 m. po garsios Lawrence v. Texas bylos visoje Amerikoje panaikino taip vadinamą „sodomų“ įstatymą, draudžiantį lytinį santykiavimą tarp tos pačios lyties asmenų.

Kai kurios valstijos kaip Hawaii, California, Vermont, Iowa ir Massachusetts bandė priimti įstatymus, leidžiančius tos pačios lyties asmenų santuokas. Susidarė keista padėtis. Todėl prezidentas Bill Clinton savo antrosios kadencijos pradžioje pasirašė „Defense of Marriage“ potvarkį, pagal kurį jokia valstija negalėjo pripažinti tos pačios lyties asmenų santuokos, sudarytos valstijoje, kur ji yra leidžiama. Bet jau 1998 m. gegužę spaudoje įnirtingai verdant Clinton-Lewinsky sekso skandalui, jis išleido įstatymą, draudžiantį bet kokią federalinės valdžios tarnautojų diskriminaciją dėl seksualinės orientacijos.

Nors buvęs prezidentas George W. Bush savo pirmosios kadencijos pradžioje (2001 m.) galvojo, jog tos paties lyties asmenų santuokos klausimas turėtų būti sprendžiamas atskirai pavienių valstijų, 2004 m. jis jau buvo tvirtai apsisprendęs prieš tokias santuokas. Jis pakartotinai siūlė keisti Amerikos Konstituciją, sakydamas: „Homoseksualų santuokos grąsina sunaikinti pačią pagrindinę civilizacijos formą – šeimą.“

2004 m. Massachusetts Aukščiausias Teismas su tuo nesutiko, aiškin-damas, kad „santuoka yra nuolat besivystantis modelis, ir kad teisė į ją turi ir tos pačios lyties poros“. Prie tokio Massachusetts sprendimo neseniai prisidėjo ir Vermont valstija. 2004 m. balandžio 27 d. joms pritarė ir Iowa valstija. Panašus įstatymas buvo priimtas ir New Hampshire valstijoje.

Federaliniai įstatymai įprastoms vyro-moters santuokoms suteikia daugybę ekonominių, socialinių teisių, lengvatų ir privilegijų, pvz., mokesčiai, sveikatos apdrauda, socialinio aprūpinimo pensijų perkėlimas, nuosavybės paveldėjimas, paprastesnis pilietybės gavimo procesas, sprendimai ligos ar mirties atveju ir t. t.

Atrodytų, kad būtų teisinga atrasti būdą, kaip įteisinti tos pačios lyties porų santykius, suteikiant joms visas teises, prilygstančias toms, kurias turi ir ligšiolinės „normalios“ santuokos, su sąlyga, kad tai būtų vadinama ne santuoka, o partneryste. Tai turėtų patenkinti LGBT pasekėjus ir net radikalias religines grupes, aiškinančias, kad tos pačios lyties lytiniai santykiai yra nuodėmingi ir nemoralūs.

Tačiau žinant, kokia gili yra praraja tarp abiejų pusių nuomonių, greito sprendimo turbūt dar negreitai sulauksime.

PUTNAM, CT

Susiaratinimo šventės tradicija nenutrūko

DANA VAINAUSKIENĖ

Prieš kelerius metus šv. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo Vargdienių (Putnamo) seserys pradėjo nuogąstauti, kad kiekvieną vasarą vykstančios Lietuvių susiaratinimo šventės organizavimas darosi jų jėgoms per sunkus. Pernai metais daugelis galvojo, kad važiuoja į paskutinįjį pikniką. Tačiau... Seselė Bernadeta pasakojo, kad jų abejones nutraukė grupelė talkininkų, pasiryžusių Putnamo šventės-pikniko tradiciją tęsti. Ypač aktyviai to ėmėsi gražiai į šventės organizavimo darbus įsitraukę Connecticut Lietuvių Bendruomenės nariai (pirmininkė – Diana Norkienė). Jiems į talką atėjo bostoniškių grupė, vedama pirmininkės Daivos Veršelienės. Rudenį susikūrė Susiaratinimo šventės Ruošos komitetas: seserų atstovė ses. Ignė, pirmininkė Diana Norkienė, Daiva Izbickaitė-Veršlienė, Aidas ir Gita Kupčinskai, Snieguolė Stapčinskaitė, prie jų prisidėjo dar daug aktyviųjų narių.

Ruošos komitetas rūpinosi visais organizaciniais darbais. Žinoma, dalį darbų apsiėmė ir seselės. Su naująja komanda kilo ir naujų sumanymų, buvo pradėta svarstyti, kaip išlaikyti senas tradicijas ir atnešti naujų, pvz., prikviešti daugiau muzikantų, dainininkų, menininkų bei šventę tęsti linksmo „kermošiaus“ dvasia. Kiekvienais metais iškildavo opus maisto pateikimo klausimas. Tačiau Lazauskui apsiėmus pagaminti maistą, daug rūpesčių nukrito nuo organizatorių galvų – prisimena ses. Bernadeta. Atsirado virėjų, kurie mielai ryžosi mus pamaloninti lietuviškais patiekalais – kugeliu, šaltibarščiais, gira, kaimiškais spurgomis ir kt. Kaip visuomet, galėjome parsivežti seselių keptos duonos bei pasivašinti jų pagamintu rūgpieniu.

Įdėmiai klausomės Vytauto Didžiojo prakalbos.

Kasmetinė lietuvių susiaratinimo šventė prasidėjo šv. Mišiomis, kurias atnašavo kun. Arvydas Žygas. Dieve, duok stiprybės visiems geriems žmonėms, kurių rūpesčiu mes galime suėiti, maloniai praleisti laiką ir kartu pabūti bei pasidžiaugti vieni kitais.

Bendrajai šventės programa rūpinosi Erikas Narkevičius ir jo talkininkai. Šventės svečiai buvo kviečiami aplankyti kun. Ylos statytą Mindaugo pilį, kur jų laukė XIV am. drabužiais apsirengusi Jūratė Aukštikalnienė ir du šarvus vilkintys riteriai. Pasitelkus vaidybą buvo pristatyta senojo laikmečio dalelė. Susirinkusieji ne tik žėrė klausimus, bet ir komplimentus. O tuo metu, kaip ir kiekvienais metais, Mindaugo pilyje dr. Mirga Girniuvienė parengė pasakaitą apie kun. Stasį Ylą, taip pat Mindaugo meto istoriją, atsakė į susidomėjusiųjų klausimus.

Kol tėveliai bendravo su pažįsta-

mais, vaikučiai galėjo linksmintis žaisdami įvairius žaidimus ir laimėdami apdovanojimus. Jaunimas galėjo pajodinėti arkliukais, o visi norintieji – žaisti tinklinį. Organizatoriai norėjo, kad šventė vyktų skambant muzikantų gyvai atliekamoms liaudiškoms melodijoms, tačiau to teks palaukti iki kitų metų. Kol kas puiki muzika buvo leidžiama per mikrofonus, kas tikrai gerai nuteikė atvykusius svečius. Muzikantai ir dainininkai – jūs būsite laukiami kitais metais!

Šio renginio metu lankytojai lankėsi ALK'os muziejuje, ne vienas galvą nulenkę lietuvių kapinėse. Besidomintieji galėjo apsilankyti ir J. Matulaičio vardo slaugos namuose ir pamatyti ten įdiegtas naujoves.

Menininkai įsikūrė Rožių sodelyje. Čia jie galėjo populiarinti bei dalintis savo sugebėjimais ir rankdarbiais. Džiugino ne tik galimybė nusipirkti lietuviškų dovanėlių, ypač bu-

vo smagu susipažinti su lietuvių menininkų kūryba: grafikos darbeliais, mežginiais, gintaro gaminiais ir kt. Net ir rūtų buvo galima čia nusipirkti! Iš šios vietos atkeliavo ir gražiosios saulėgrąžos, kurios papuošė sceną.

Šventinę programą pradėjo JAV LB Boston Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Rima Girniuvienė, pristatydama stovyklos „Neringa“ stovyklautojų parengtą programą.

Šiais metais lietuviškai kalbančiųjų stovykloje atostogavo arti 100 stovyklautojų. Dvi savaites šie vaikai nuostabiame gamtos kampelyje mokėsi dainų, šokių, sportavo, sėmėsi religijos, literatūros, istorijos žinių, gilino savo gebėjimus meno, muzikos ir vaidybos srityse.

Stovyklautojų paruošta programa buvo skirta Žalgirio mūšio 600 metų sukakčiai paminėti. Esame dėkingi visiems, prisidėjusiems prie programos organizavimo: Kauno Vytauto Didžiojo universiteto šokių ansamblio „Žilvitis“ vadovui Edgarui Šnipaičiui, Aldonai ir Norbertui Lingertaičiams, Tautvilui Poviloniui, Nijolei Klimik, Vytui Štuopiui, muzikantams: Daumantui Čepuliui, Kristijonui Nalivaikai, Aurimui Bukauskui ir visiems visiems stovyklos vadovams.

Žiūrovai džiaugsmingai plojimais reagavo į programos vaizdinius: įžanginę dalį „Pasodinom ažuolą“, kai Vytautas Didysis, iškėlęs kalaviją, sveikina Lietuvą; kai jauni lietuvaičiai ristūnais išjoja į karą; kai lietuvaitės audėjėlės tiesia drobules bei džiaugiasi žydinčio sodo žiedais; kai jaunimas linksminasi linksma vakaryje ir kt. O kiek daug džiaugsmo ir pasididžiavimo žiūrovams sukėlė visi šokėjai – nuo mažiausiųjų ligi didžiausiųjų –

Šokis „Sesės sodą pasodino“.

tautiniais drabužiais apsirengę, su šypsenomis veiduose, šokio sūkuryje! Programos metu žodis buvo suteiktas „Neringos“ lietuviškai kalbančiųjų stovyklos koordinatorėi dr. Aldonai Lingertaitienei ir „Neringos“ administratorėms: Dainorai Kupčinskaitei, naujai stovyklos direktorei Reginai Kulbytei-Marino bei Vargdienių seserų vienuolijos vyriausiajai vadovei ses. Ignei Marijošiūtei. Visos jos pasidžiaugė, jog stovykla yra gyva iki šios dienos, dėkojo Ruošos komitetui už galimybę šiais metais vėl švęsti lietuvių susiartinimo šventę čia – Putname.

Dr. Lingertaitienė programą pabaigė optimistiška gaida: „Mes stengėmės, kad ‘Neringos’ stovykla būtų katalikiška, įdomi, linksma ir skleidžianti lietuvišką dvasią bei lietuviybės siekius. Esame dėkingi visiems stovyklautojams ir jų tėveliams už galimybę būti kartu, draugauti, tobulėti ir džiaugtis Dievo malonėmis.“

Programos pabaigoje stovyklautojai ir vadovai, išsirikiavę į tradicinę rikiuotę, suskandavę namelių šūkius bei pabaigos šūkį „Visa ‘Neringa’ – čia!“, pasirošė paskutiniajai giesmei „Sveika, Marija, motina Dievo“, kurią, beje, atsistoję giedojo visi programos žiūrovai.

Pro iškeltą „Neringos“ audinį, kurį gija prie gijos išaudė visa stovykla (austi mokė Audra Alksninytė-Holden), šventinės programos dalyviai patraukė link Vėlių aikštės.

Kol „Neringos“ stovyklautojai leido atsisveikinti vėliavas ir draugiškai linkėjo sugrįžti stovyklon kitais metais, aikštėje vyko didžiųjų dovanų traukimas. Šiais metais galima buvo laimėti kelionę į Lietuvą – ilgamečių rėmėjų Šimkų apdraudos bendrovės (Hartford, CT) dovaną; pinig-

nes dovanas – 500 dol., paaukotą Bostono Kredito unijos „Taupa“ ir Sofijos Šakalienės paaukotą 100 dol. laimikį; taip pat Juozo ir Elzbietos Liudžių dovaną – visoje Amerikoje išgarsėjusį raguolį.

„Kur du stos... – visados (...) daugiau padarys / viens pradės, kits padės... – draug toliau varys“ – seną lietuvių dainuojamąjį posakį pacitavo ses. Bernadeta. Kaip smagu, jog apie 130 talkininkų ir savanorių susibūrė kaip bitės prie avilio ir leido mums pasidžiaugti kasmetine vasaros švente. Dėkojame tiems, kurie mus maitino, tvarkė mašinų aikšteles, rūpinosi tvarka ir švara.

Šiais metais sulaukėme šiek tiek mažiau lankytojų nei pernai. Tačiau svarbiausia, jog tie, kurie lankėsi, liko patenkinti ir linksmi. O juk sutikome svečių ir iš tolimesnių miestų: Čikagos, Los Angeles ir kt. Gal reikėtų patiemis šį renginį daugiau reklamuoti savo valstijų bendruomenėse, nelaukiant organizatorių reklaminių skraidučių. Ne vienas prisiminė, kaip į šią vasaros šventę buvo važiuojama autobusais iš New York, Cleveland bei kitų miestų. Gal verta būtų atgaivinti šį į šventę keliavimo būdą?

Ypatingai norisi padėkoti Putnamo vienuolyno seserims, Ruošos komitetui, ypač Norkų, Veršelių, Kupčinskų, Narkevičių šeimoms bei gausiam būriui talkininkų. Dėkojame ir visiems, atvykusiems į šią šventę – pabendravome, pasidžiaugėme vieni kitais, praturtėjome dvasiškai, paminėjome Žalgirio mūšio 600 metų jubiliejų. Beje, jūs savo atvykimu bei aukomis paremėte seseris bei „Neringos“ stovyklą, nes šiais metais dalis šventės pajamų bus skiriama ir stovyklavietei atnaujinti.

Tikimės, jog Ruošos komitetas suras jėgų tęsti šios šventės tradiciją ir kitais metais. Kviečiame ir jus dalyvauti! Gyvuokime!

Visa stovykla meilės ir dėkingumo siūlą įaudė į „Neringos“ audinį.

Sauliaus Vainausko nuotraukos

Savanoriai Berčiūnų stovykloje.

Savanorystė Lietuvoje

RAMUNĖ KUBILIŪTĖ

Dar taip neseniai dažnai galima būdavo išgirsti už Lietuvos ribų gyvenančius žmones sakant, kad Lietuvoje savanorystė kol kas dar nėra prigijusi. Atrodo, kad taip jau nebegalima teigti.

Lietuvoje leidžiamo žurnalo „Vėdas“ rugpjūčio 9 d. numeryje, „Verslo“ skyriuje išspausdintame Jurgitos Laurėnaitės straipsnyje „Bedarbiai savo įgūdžius saugo savanoriaudami“ rašoma, kad nevyriausybiniams organizacijoms gaunant mažesnę finansavimą, kvalifikuotų specialistų savanorių paieška pasidarė gerokai intensyvesnė. Straipsnio autorė cituoja specialistus ir savanorius, kurie teigia, jog žmonės likę be darbo savanoriaudami bando išvengti depresijos, nori pasijusti reikalingi, atlikti darbą, kurie duoda naudos ir tuo pačiu užmezgti naujas pažintis. „Kvalifikuota savanorystė labai naudinga ir ką tik universitetus baigusiems jaunuoliams – ypač šiuo metu, kai jaunimo nedarbas itin didelis“, – rašoma straipsnyje.

Neseniai Kaune vyko savanorių, atvykusių į Lietuvą iš visos Europos savanoriauti, mugė, maloniai nustebinusi miesto gyventojus. Lietuvoje šią vasarą savanoriais dirbo ir jaunos savanorės iš Šiaurės Amerikos. Dvi gimnazistės iš Colorado valstijos dirbo organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ remiamame vaikų dienos centre „Žaliakalnyje“. Nauja Lietuvos išeivijos studentų stažuotės (LISS) vieno mėnesio programa (vykstanti trumpiau nei ilgesnė stažuotės programa universitetų studentams įvairiose Lietuvos įstaigose) šią vasarą sutraukė jaunuolių nuo 16–18 m. amžiaus. Jie vieną mėnesį dirbo savanoriais vaikų globos namuose ir Tremtinių namuose, kuriuose gyvena vyresni žmonės.

Ką tik Lietuvoje Ateitininkų federacija atšventė seniausios Lietuvos jaunimo organizacijos šimtmetį. Sėkmingai pasibaigė Ateitininkų prieš-

kongresinė stovyka Berčiunuose, vykusi rugpjūčio 2–5 d., ir XVI Ateitininkų kongresas Vilniuje, vykęs rugpjūčio 6–8 d. Abu renginiai puikiai pavyko dėl labai gerai organizuoto šimtmečio komiteto, kuriam vadovavo Agnė Markauskaitė. Didžiulę paramą suteikė kruopščiai paruošti savanoriai, raudonus marškinėlius dėvėję studentai ir vyresni žmonės. Kai kurie jų buvo ateitininkai, kai kurie – tik jiems prijauciantys. Stovykloje talkino 15 Lietuvos skautijos narių iš Šiaulių ir Panevėžio, kurie savo laiką ir jėgas skyrė kaip šimtmečio sukakties dovaną ateitininkams.

Savanoriai eisenoje.

Kur tik metei akį – vis savanoriai. Jie prižiūrėjo jaunesnius stovyklautojus, ėjo sargybą stovyklos takeiais nakties metu, nešė stovyklautojams maistą prie stalų, dirbo prie registracijos, informacijos ir spaudos kioskų. Tiesiog buvo malonu žiūrėti! O kas parašyta ant jų marškinėlių nugaros? Mt 23, 11. Tai iš šv. Rašto: „Kas iš jūsų didesnis, tebūnie jums tarnas.“

Nesvarbu, kokių tikslų vedini, savanorių Lietuvoje yra. Galima džiaugtis, gėrėtis tuo, remti ir prisidėti.

Stovykloje savanorė su vaikais.

Ramunės Kubiliūtės nuotraukos

Daugiausiai nepanaudotos žemės – Vilniaus ir Utenos regionuose

Vilnius, rugpjūčio 18 d. (ELTA) – Dėl žemės reformos ypatumų, porą dešimtmečių užsitęsusio žemės privatizavimo proceso bei šalies ekonomikos ir žemės ūkio raidos ypatybių ne visa žemės ūkio paskirties žemė Lietuvoje yra panaudojama žemės ūkio produkcijos gamybai.

Valstybinės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenimis, keleri metai bendras nenaudojamų žemės ūkio naudmenų plotas po truputį mažėja. Ypač sparčiai tai vyko 2003–2005 metais, siejant tai su narystės Europos Sąjungoje (ES) ir su tuo susijusios didesnės finansinės paramos žemės ūkio gamintojams lūkesčiais. Tačiau permainingoje rinkoje ne visų ūkininkaujančiųjų lūkesčiai pasiteisino, todėl vėliau naudojamos žemės plotas kiek sumažėjo ir vėl augti ėmė tik nuo 2009 m.

2004–2009 m. Lietuvoje 15,3–22,3 proc. žemės ūkio naudmenų (be sodininkų bendrijų valdomos žemės) buvo nenaudojama. Skirtingais metais tai sudarė apie 659,000–747,000 ha. Ekonominiu požiūriu tai rodo netinkamą turimų išteklių panaudojimą ir maždaug tokia pat dalimi mažesnę žemės ūkyje sukuriamą Bendrąjį vidaus produktą (BVP). Maža to, ilgai nenaudojama žemė netenka dalies savo ūkinės vertės, todėl reikalauja papildomų investicijų. Rinkoje tokie sklypai yra mažiau paklausūs.

Didesnę dalį nenaudojamų žemės ūkio naudmenų sudaro privati žemė, tačiau likusi dalis – neišnuomota ir nesuteikta naudotis valstybinė žemė, paprastai mažiau patraukli galimam naudotojui. Tačiau valstybinės žemės dalis, kuri 2004–2006 m. siekė 45,5–56,6 proc., tolygiai mažėja ir 2009 m. tesudarė 29,2 proc. Jos plotas per 2004–2009 m. sumažėjo nuo 340,000 ha iki 193,000 ha. Didžiausi nepanaudoti valstybiniai žemės ūkio naudmenų plotai išliko Vilniaus re-

gione (apie 53,000 ha) ir Utenos regione (apie 31,000 ha).

Privatių nenaudojamų žemės ūkio naudmenų plotas kito permainingai, banguojančia kreive, tačiau per tą patį laikotarpį išaugo nuo 408,000 ha iki 466,000 ha. Didžiausia nedirbamų privatių žemės ūkio naudmenų dalimi išsiskiria Vilniaus plėtos veikiamos teritorijos. Tuo tarpu Kauno rajone nenaudojama vos 12 proc. privačios žemės. Rytų Lietuvoje nedirbama beveik trečdalis privačios žemės, daugiausiai Utenos apskrityje, kurioje išsiskiria poilsui tinkami Ignalinos, Molėtų ir Zarasų r. Pietų Lietuvoje nedirbamos žemės yra mažiau, tačiau ir čia galima išskirti Druskininkų sav. bei Trakų r. ir Varenos r.

Mažiausia nedirbamos privačios žemės dalimi pasižymi Vidurio Lietuva (10,3 proc.). Joje galima išskirti Marijampolės apskritį, o kiek didesnė nei vidutinė nedirbamos žemės dalis buvo tik Panevėžio apskrityje. Nuo Vidurio Lietuvos nedaug atsilieka ir Vakarų Lietuvos rajonai, kur 2009 m. buvo nenaudojama vidutiniškai 12,9 proc. privatių žemės ūkio naudmenų.

Dėl skirtingos žemės nenaudojimo trukmės bei padarinių apleistos žemės kainos labai įvairuoja, todėl nustatinėjant žemės vertes kiekvienu atveju reikia įvertinti konkretaus sklypo ypatumus. Lyginant su praeities žemės kainomis, apleistos žemės kainos dažniausiai būna mažesnės iki trečdaliu, tačiau neretai būna mažesnės ir 50–80 proc.

2006 m. apleistos žemės kainos visoje Lietuvoje buvo daugmaž panašios ir siekė nuo 200–600 litų iki 800–1,000 litų už hektarą. Brangesnėse Vidurio Lietuvos vietovėse apleista, tačiau derlinga žemė buvo pardavinėjama su 500–1,000 litų už hektarą nuolaida, t. y. 1,650–2,500 litų už hektarą. Vėlesniais metais išryškėjo daugiau teritorinių skirtumų.

Bus minimos „Lituanica II“ skrydžio metinės

Vilnius, rugpjūčio 18 d. (Lietuvians.com) – Rugsėjo 24–26 dienomis Airijos Lietuvių Bendruomenė kartu su Airijos Mayo grafystės savivaldybe organizuoja lietuvių sąskrydį Ballinrobe, skirtą 75-osioms „Lituanica II“ skrydžio per Atlantą metinėms paminėti.

Sąskrydis Ballinrobe organizuojamas jau ne pirmus metus iš eilės ir spėjo tapti Airijos lietuvių tradicija. Ballinrobe miestelis Airijos vakaruose šiam renginiui pasirinktas neatsitiktinai – 1935 metais rugsėjo 22 dieną lietuvių lakūnas Feliksas Vaitkus, lėktuvu „Lituanica II“ kartodamas

Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydį per Atlantą, nusileido laukuose netoli šio miestelio.

Į renginį kviečiami aukšti svečiai iš Lietuvos Vyriausybės, užsienio reikalų ir krašto apsaugos ministerijų, Airijos vietos ir centrinės valdžios atstovai. Taip pat atvyks Jonavos rajono savivaldybės delegacija, kuri numato pasirašyti bendradarbiavimo sutartį su Mayo grafystės savivaldybe.

Sąskrydis prasidės rugsėjo 24 dieną koncertais, kuriuos surengs įvairūs airių atlikėjai. Šeštadienį renginį pratęs šventinė lietuviška mugė, kur bus galima įsigyti, paragauti ar pamatyti įvairių gėrybių, o miestelio gatvėse vyks įvairūs meniniai pasirodymai. Dieną pabaigs vakare numatoma surengti lietuviška vakaronė, kur susirinkusiems koncertuos ir juos linksmins vietiniai lietuvių muzikantai bei svečiai iš Lietuvos. Sąskrydį vainikuos specialiai 75-ajam „Lituanica II“ skrydžio jubiliejui skirtos Šv. Mišios Ballinrobe bažnyčioje ir iškilmingas minėjimas toje vietoje, kurioje numatoma pastatyti paminklą Felikso Vaitkaus skrydžio atminimui.

Vilnius, rugpjūčio 18 d. (ELTA) – Seimo I rūmuose atidaryta parlamento gynėjo, savanorio Artūro Sakalausko žūties 19-osioms metinėms skirta fotografijų paroda. 1991 m. rugpjūčio 21 d. vakarą į Lietuvos karių saugomą teritoriją prie Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo įsiveržė sovietų armijos kariai. Per susidūrimą su jais prie pirmojo sargybos posto Goštauto gatvėje buvo sužeisti dvylika Lietuvos karių. Vieno iš jų – savanorio A. Sakalausko – žaizdos buvo mirtinos. Parlamento gynėjas palaidotas gimtojoje Dzūkijoje, Alytuje, šalia pirmojo už Lietuvos nepriklausomybę žuvusio (1919 m.) kari-ninko Antano Juozapavičiaus. Parodoje galima apžiūrėti savanorio A. Sakalausko šeimos archyvo ir fotografo Andriaus Petrulėvičiaus nuotraukas, nušviečiančias A. Sakalausko gyvenimo kelią ir Lietuvos laisvės gynimo lemtin-gomis 1991 m. rugpjūčio pučo dienomis akimirkas. **ELTA** nuotr.

Gražiausios pasaulio moterys telkiasi kovai su smurtu ir prekyba

Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje surengta apskritojo stalo diskusija „Pasaulio moterys prieš smurtą ir prekybą žmonėmis“. **URM** nuotr.

Vilnius, rugpjūčio 18 d. (BNS) – Pastaruoju metu į Lietuvą atvežama mažiau sekso vergių, o moterys iš Lietuvos neteisėtai daugiausia gabenamos prostitucijai į Vokietiją ir Jungtinę Karalystę, teigia Vidaus reikalų ministerijos pareigūnas. Diskusijoje apie prekybą žmonėmis viceministras Mindaugas Ladiga sakė, kad Lietuva prekybos žmonėmis srityje gali būti priskirta ir prie importo, ir prie eksporto šalių.

„Pastaruoju metu mažėja moterų iš kitų šalių pardavimo į Lietuvą atvejų, greičiausiai dėl to, kad Lietuvoje, kaip ir kitose mažose šalyse,

juntamos neigiamos krizės pasekmės. Moterys iš Lietuvos dabar daugiausia parduodamos į Vokietiją ir Jungtinę Karalystę“, – diskusijoje, kuri surengta kaip projekto „Misis Visata“ (Mrs. Universe) dalis, sakė pareigūnas.

Viceministras tvirtino, kad prekyba žmonėmis dažnai siejama su mados ir grožio sritimi, o nusikaltimai neretai vykdomi prisidengus modelių agentūromis.

M. Ladigos teigimu, prekybos žmonėmis aukomis dažniausiai tampa jaunos merginos iš nedarnių, nepilnų, žemesnio socialinio sluoksnio šeimų.

Baltijos jūroje rasti nuskendę laivai

Vilnius, rugpjūčio 18 d. (DELFI.lt) – Šių metų vasarą Baltijos jūroje, už Lietuvos teritorinės jūros ribų, aptikti trys nuskendę laivai: vienas – liepą, du – rugpjūtį. Lietuvos saugios laivybos administracijos (LSLA) specialistai hidrografiniu laivu „Varūna“ vykdydami gylio matavimo, dugno reljefo tyrimo darbus Baltijos jūroje maždaug 16 jūrmilių (apie 29 km) atstumu nuo kranto 47 metrų gilyje aptiko nuskendusį laivą. Tai transportinis krovininis Pirmosios nepriklausomos Lietuvos laikotarpio laivas. Laivas buvo aptiktas daugiaspinduliniu echolotu.

Rugpjūčio 5 d. visai netoli rasto krovininio laivo, maždaug už 500 metrų nuo jo, buvo rastos dar vieno nuskendusio laivo liekanos, dalis jų užneštos gruntu.

Rugpjūčio 11 d. LSLA hidrografai, dirbdami pagrindiniuose laivybos keliuose, rado dar vieną nuskendusį laivą. Tikėtina, kad jis karinis. Jo lie-

kanos – apie 40 m ilgio. Hidrografai spėja, kad gali būti aptiktas buvęs užminuotas rajonas. Tai rodo nedidelis atstumas tarp trijų paskutinių rastų laivų. Šiuo metu LSLA Hidrografijos ir navigacinių įrenginių skyriaus specialistai nagrinėja turimus duomenis.

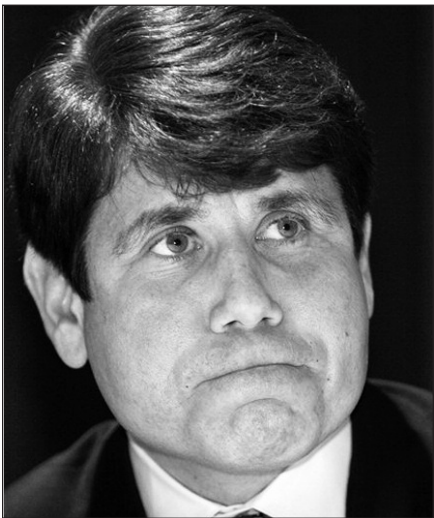

Baltijos jūroje rastas nuskendęs laivas. **LSLA** nuotr.

Pasaulio naujienos

Buvęs Illinois valstijos gubernatorius pripažintas kaltu

R. Blagojevich visada tvirtino esąs nekaltas dėl jam keliamų kaltinimų.
SCANPIX nuotr.

Čikaga, rugpjūčio 18 d. (BNS) – Buvęs Illinois valstijos gubernatorius pripažintas kaltu dėl melavimo JAV federaliniams agentams byloje, susijusioje su bandymu parduoti atsilaisvinusią Barack Obama vietą Senate po pergalės prezidento rinkimuose 2008 metais.

Po dvi savaites trukusių svarsty-

mų prisiekusieji Čikagos teisme nusprendė, kad Rod Blagojevich yra kaltas dėl melagingų parodymų Federaliniam tyrimų biurui (FTB).

Už šį nusikaltimą jam gresia didžiausia iki penkerių metų kalėjimo bausmė. Šis kaltinimas yra vienas iš lengviausių jam pateiktų 24 kaltinimų baudžiamaisiais nusikaltimais. Tačiau prisiekusieji nesugebėjo priimti vieningo sprendimo dėl kitų 23 kaltinimų prieš buvusį gubernatorių.

53 metų R. Blagojevich buvo su laikytas pernai dėl kaltinimų korupcija, įskaitant sukčiavimą, reketą, kyšininkavimą ir piktnaudžiavimą valdžia. Vėliau Illinois valstijos Senatas balsavo dėl jo nušalinimo nuo pareigų.

Nors prokurorai nedelsiant paskelbė bandysią iš naujo pradėti šios bylos svarstymą „kaip galima greičiau“, paskelbtas nuosprendis yra laikomas tam tikra R. Blagojevich pergale. Pats buvęs gubernatorius visada tvirtino esąs nekaltas dėl jam keliamų kaltinimų ir pareiškė pateiksis apeliaciją dėl to, kad pripažintas kaltu davęs melagingus parodymus FTB.

Kinijoje sudužo Šiaurės Korėjos lėktuvas

Šiaurės Korėjos karinių oro pajėgų lėktuvas sudužo už 150 kilometrų nuo sienos su Korėjos liaudies demokratine respublika.
EPA nuotr.

Tokijas, rugpjūčio 18 d. (BNS) – Šiaurės Korėjos karinių oro pajėgų lėktuvas, galbūt naikintuvas, sudužo Kinijos teritorijoje už 150 kilometrų nuo sienos su Korėjos liaudies demokratine respublika (KLDR).

Tai praneša Japonijos žiniasklaida, remdamasi šaltiniais Honkonge ir Pietų Korėjoje. Šiomis žiniomis, lėktuvo pilotas žuvo. Honkongo laikraš-

tis „Minbao“ savo elektroninėje versijoje teigia, kad dar vienas lakūnas išsoko su parašiotu.

Kai kuriais duomenimis, Šiaurės Korėjos lakūnai mėgino bėgti į užsienį. Bet Japonijos televizijos bendrovė NHK neatmeta galimybės, kad lėktuvas galėjo įskristi į Kinijos oro erdvę dėl navigacijos prietaisų gedimo. Ta pati televizijos bendrovė parodė dvi Kinijoje sudužusio lėktuvo nuolaužų nuotraukas. Jose aiškiai matyti KLDR karinių oro pajėgų atpažinimo ženklas.

Gautomis žiniomis, lėktuvas nukrito lauke prie Fušuno miesto, Kinijos šiaurės rytuose esančioje Liaoningo provincijoje. Laikraščio „Minbao“ duomenimis, nelaimės rajoną užtvėrė Korėjos liaudies respublikos policija, pareigūnai neteikia jokios informacijos apie įvykį.

Šiuo metu KLDR karinės oro pajėgos aktyviai rengia treniruojamuosius skrydžius, šitaip reaguodamos į dabar vykstančias Pietų Korėjos ir JAV ginkluotųjų pajėgų platau masto pratybas.

sekretorių Gabriel Grecu.

Rusijos Federalinė saugumo tarnyba (FST) rugpjūčio 16 d. pranešė sulaikiusi dėl šnipinėjimo vieną Rumunijos diplomata ir nurodžiusi jam per dvi paras palikti šalį. FST nurodė, kad Rumunijos ambasados Maskvoje pirmasis sekretorius G. Grecu buvo sučiuptas mėginantis gauti įslaptintos karinės informacijos ir su savimi turėjo „šnipinėjimo įrangos“. Rumunija apkaltino Rusijos institucijas diplomatinio protokolo pažeidimu, kai buvo suimtas jos diplomatas.

EUROPA

ROMA

Eidamas 83-iusius metus, Gemelli ligoninėje Romoje mirė buvęs Italijos prezidentas Francesco Cossiga. Jis buvo gydomas dėl širdies veiklos problemų. F. Cossiga 1976 m. tapo vidaus reikalų ministru, 1979 m. – premjeru, o 1985 m. užėmė prezidento pareigas septynerių metų kadencijai. 1992 m. jis atsistatydino, kad užleistų vietą „stipriam prezidentui“. Nuo to laiko, kaip ir visi buvę Italijos prezidentai, jis ėjo senatoriaus iki gyvos galvos pareigas.

RYGA

Latvija susitarė su Rusijos dujų bendrove „Gazprom“ dėl šaliai tiekiamų gamtinių dujų kainos sumažinimo. Apie tai pranešė Latvijos dujų monopolininkės „Latvijas Gaze“ vadovas Adrianas Davis. Tačiau kiek dujos tiksliai kainuos, A. Davis nenurodė. Jo teigimu, šalis tęsia derybas šiuo klausimu. Latvijos bendrovės vadovas pranešė po dviejų savaičių vyksias į Maskvą, kur bus aptariama kainos skaičiavimo tvarka. Praėjusiais metais Latvija už rusiškas dujas mokėjo vidutiniškai 24 proc. daugiau nei Lietuva ir 32 proc. daugiau nei Estija.

PARYŽIUS

Iš Prancūzijos bus pradėti išsiuntinėti nelegaliai šalyje gyvenantys romai. Šalies prezidentas Nicolas Sarkozy paskelbė karą nelegaliai Prancūzijoje gyvenantiems romams. „Iš viso iki rugpjūčio pabaigos atgal į šalį, iš kurių atvyko, bus išsiųsti beveik 700 romų“, – teigia Prancūzijos vidaus reikalų ministras Brice Hortefeux. Iki dabar Prancūzijos policijos pareigūnai sunaikino 51 nelegalią romų stovyklą.

VARŠUVA

Prie Lenkijos prezidentūros Varšuvoje sulaikytas vyras su granata, kuri, specialistų nuomone, nėra kovinė. Sulaikytasis – 60 metų Varšuvos gyventojas. Skelbiama, kad sulaikytasis priklauso grupei, protestuojančiai dėl prie Prezidentūros pastatyto medinio kryžiaus, skirto lėktuvo avarijoje prie Smolensko žuvusio

šalies prezidento Lech Kaczynski ir kitų 95 aukų atminimui.

RUSIJA

MASKVA

Rusijos kariai karinėje bazėje Armėnijoje pasiliks dar 24 metams, pareiškė Armėnijos užsienio reikalų ministras. 1995 m. pasirašytos dvišalės sutarties laikas dėl Armėnijos Giumri mieste esančios karinės bazės nuomos Rusijai pratęsiamas nuo 25 iki 49 metų, teigia Armėnijos užsienio reikalų ministras Eduard Nalbandian.

AZIJA

MANILA

Filipinuose žmonių pilnas autobusas neįveikė posūkio nuokalnėje ir nusirito į 30 metrų gylio tarpekį; per šią nelaimę žuvo 41 žmogus. 9 žmonės, tarp jų vienas dešimtmetis, liko gyvi, o 8 buvo išvežti į ligoninę. Nustatytos 26 žuvusiųjų tapatybės. Keturi jų buvo Amerikos filipiniečiai, kurie, aplankę gimines, keliavo namo į Jungtines Valstijas.

DELIS

Mažiausiai 17 vaikų žuvo sugriuvus mokyklos pastatui Indijos šiaurinėje Utarachando valstijoje, kurią pastaruoju metu nuniokojo smarkios musoninės liūtys, pranešė vienas križių valdymo pareigūnas.

JAV

WASHINGTON, DC

Jungtinėse Valstijose du naikintuvai buvo pasiųsti sulaikyti pažeidėjų, kai vienas lėktuvas įskrido į draudžiamą zoną netoli oro uosto, kuriame stovėjo prezidento B. Obama lėktuvas „Air Force One“, pranešė aviacijos pareigūnai. Kaip pranešė televizija NBC, draudžiamą oro erdvę pažeidė lėktuvas, skraidinęs keleivius į apžvalginius skrydžius. Lėktuvas paliko draudžiamą oro erdvę ir nebuvo nutupdytas naikintuvų.

JAV paleis į laisvę 8 metus Guantanamo kalėjime praleidusį Jemeno pilietį, nes nebuvo rasta įrodymų dėl jo ryšių su „al Qaeda“. 34 metų Jemeno pilietis Adnan Farhan Abdul Latif buvo sulaikytas prie Afganistano ir Pakistano sienos 2001 m. pabaigoje. Į Guantanamo jis buvo perkeltas 2002 m. sausį.

Rusija perspėja Rumuniją dėl atsakomųjų veiksmų

Maskva, rugpjūčio 18 d. (BNS) – Rusijos užsienio reikalų ministerija (URM) pareiškė pasiliekančiai sau teisę imtis atsakomųjų veiksmų, reaguodama į rusų diplomato išsiuntimą iš Bukarešto.

Pasak Rusijos URM, rugpjūčio 17 dieną Rumunijos URM įteikė Rusijos ambasada Bukarešte notą, kurioje pranešama apie Rumunijos valdžios sprendimą paskelbti *persona non grata* Rusijos diplomatinės misijos sekretorių – taip atsakyta į Rusijos sprendimą išsiųsti iš Rusijos Rumunijos ambasados Maskvoje pirmąjį

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

8801 78th Ave **Bridgeview**, IL 60455 **Tel. 1 708-599-9680**
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Šeimininkės patarimai

Paruošė Nijolė Nausėdienė
El.paštas: nausediene@aol.com

SMALIŽIAMS – PATIEKALAI SU UOGOMIS

Vasara ne tik metas pasistiprinti ir pasimėgauti įvairiomis šviežiomis uogomis, bet iš jų pasigaminti šimtus patiekalų. Kulinarai vis prigalvoja įvairiausių naujų patiekalų. Jeigu anksčiau naudodami uogas kepdavome, virdavome tik saldžius patiekalus, dabar visai įprasta, šviežias uogas dėti į salotas, pasiūlyti jų prie mėsos patiekalų. Ir kodėl gi ne? Ypač saldžiarūgštės uogos tinka salotoms, jos suteiks savo aromatinio žavesio ir praturtins mūsų nesunaikintais vitaminais. Juk valgiai be vaisių, be uogų, ir ne tik saldumynai, galima sakyti, nei šis, nei tas. Kaip gi neišnaudoti tos didžiulės, margos, gyvenimo džiaugsmu trykštančios kvapo ir skonio puokštės, kurią dovanoja mums pati gamta – dosniai, glėbiais, nešykštėdama.

Beje, JAV parduotuvėse rasime nusipirkti tikrai trešnių (sweet cherry). Jos yra ankstyvesnės už tikrąsias vyšnias, išaugintos iš laukinių vyšnių, saldesnės ir labiausiai auginamos. Tikrosios vyšnios sunoksta vėliau, jos yra mažesnio dydžio nei trešnės, rūgštesnės.

Žemuogės (wild strawberry) auga miškuose. JAV taip auga žemuogės, tačiau daugiau šiauriniuose rajonuose, jų apstu ir Kanadoje.

Ko Amerikos valgyklose, restoranuose vasarą pasigendu, tai šaltų vaisių ar uogų sriubų. Lietuvoje jos tokios populiarios, kiekvienoje lietuviškų patiekalų valgykloje šalia šaltibarščių vasaros laiku visados bus ir įvairių vaisių-uogų sriubų. Jos verdamos su lakštiniais, lestinukais, ryžiais, paprastai, užbalinamos grietine. Mano laikais bananų Lietuvoje buvo sunku gauti, tad džiaugdavausi gaudamas jų šiaip suvalgyti, į jokių patiekalų jų nedėjo. Tad pradžiai naujoviškas receptas su bananais.

Braškių ir bananų sriuba su ryžiais

Reikės: 4 puodelių vandens, 4 puodelių trintų braškių, 0,5 puodelio cukraus, 2 šaukštų krakmolo, 3–4 bananų, 1 arbatinio šaukštelio cinamono, 3 puodelių saldžiame vandenyje virtų ryžių.

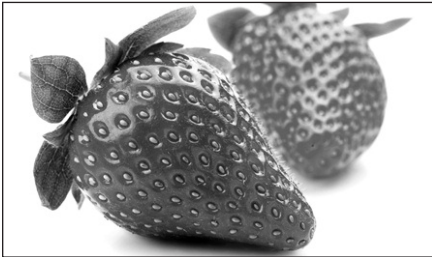
Užvirinkite pasaldintą vandenį. Į jį supilkite braškes, pavirinkite 3 min. ir supilkite krakmolą, išmaišytą su nedideliu kiekiu vandens. Kai sriuba užvirs, suberkite cinamoną, griežinėliais supjaustytus bananus ir pavirinkite dar 3 min. Sriubą atvėsinkite. Į sriubos lėkštes įdėkite po keletą šaukštų ryžių ir užpilkite juos sriuba.

Paryžietiški blyneliai su braškėmis

Reikės: Puodelio pieno, 2 kiaušinių, 1/2 puodelio miltų, 1/4 puodelio cukraus, 2 puodelių braškių, 3 kiaušinių baltymų, 2 šaukštų sviesto, 1 šaukšto cukraus pudros.

Suplakite pieną ir kiaušinius. Nuolat maišydami po truputį suber-

kite miltus ir 1 šaukštą cukraus. Tešlą palaikykite 30 min. Tada įkaitusiame svieste iškepkite 8 blynelius. Braškes perpjaukite per pusę ir sudėkite ant blynelių. Blynelius perlenkite pusiau ir sudėkite į kepimo formą. Kiaušinių baltymus išplakite su likusiu cukrumi, sukrėskite į konditerinį maišelį ir užspauskite ant blynelių. Kepimo formą tuoj pat dėkite į 375 F temperatūros orkaitę ir kepkite 2–3 minutes. Prieš patiekdami pabarstykite cukraus pudra.

Blyneliai su mėlynėmis

Reikės: Šaukšto sviesto, 4 kiaušinių, 1,5 puodelio miltų, 1/2 šaukštelio druskos, puodelio pieno, sviesto kepimui, 1,5 puodelio mėlynių (šviežių ar šaldytų), mėtų ar melisų papuošimui, cukraus pudros arba medaus.

Ant silpnos ugnies ištirpinkite sviestą ir gerai išmaišykite su kiaušiniais bei miltais, suberkite druską. Maišydami gautą masę supilkite pieną. Tešlą uždenkite ir palikite 30 min. Iš anksto įkaitinkite orkaitę iki 180 F temperatūros. Keptuvėje ištirpinkite sviestą. Iškepkite 12 blynelių, padėkite juos ant pjaustymo lentos, uždenkite folija ir laikykite orkaitėje, kad neatvėstų. Tuomet nuplaukite uogas (šaldytoms leiskite palengva atitirpti). Blynelius po 3 sudėkite vieną ant kito, tarp jų įberkite mėlynių. Papuoškite mėtomis, apibarstykite cukraus pudra arba apliekite trupučiu medaus.

Aviečių ir mėlynių apkepas

Reikės: 4 puodukų pieno, tarquoto 1 citrinos žievelės, pilno puoduko grietinėlės, 1 cinamono lazdelės, 8 kiaušinių trynių, puoduko cukraus, 3/4 puoduko miltų, 1/2 puoduko riešutų (maltų), puoduko aviečių, puoduko mėlynių.

Pašildykite puode pieną, supilkite grietinėlę, įdėkite citrinos žievelę, cinamono lazdelę ir virkite apie 5 min. Kiaušinių trynius plakite su cukrumi, kol masė sutirštės, tada įdėkite miltų. Išgriebkite iš pieno cinamono lazdelę, atsargiai supilkite karštą pieno mišinį į indą su tryniais, išmaišykite ir supilkite atgal į puodą. Pagardinkite riešutais. Virkite nuolat maišydami, kol masė sutirštės. Uogas suberkite į sviestu pateptą formą, supilkite paruoštą mišinį. Viršų apibarstykite 2 šaukštais cukraus. Kepkite 375 F temperatūroje maždaug 10 minučių.

Daugiau receptų su uogomis skaitykite kitame ketvirtadienio numeryje.

Skaitytojai klausia

Jūros lydeka

Mūsų bendrovė „Food Depot International“, importuojanti maisto produktus iš įvairių pasaulio šalių, tarp jų ir iš Lietuvos, yra sulaukusi nemažai telefono skambučių, kur mūsų pirkėjai teiraujasi daugiau informacijos apie iš Lietuvos atvežamą žuvį, kurios angliška etiketė sako „hot smoked hake“.

Gaila, kad Lietuvos gamintojai neparašė etiketėje šios žuvies pavadinimo lietuviškai. Įdomu tai, kad daugelis pašnekovų žino, kas yra žuvis „hekas“, tačiau nežinojo šios žuvies lietuviško pavadinimo.

Koks taisyklingas žuvies pavadinimas: „chekas“, „hekas“, „sidabrinė menkė“, ar „jūros lydeka“? Remiantis valstybine lietuvių kalbos komisija, taisyklingas žuvies lot. *Merlucius merlucius* pavadinimas yra jūrų lydeka. Jūros lydekos yra priskiriamos menkių grupei, ir yra gana gerai žinomos Europoje. Deja, jų ne taip dažnai pamatysime Amerikoje. Šiuo metu parduotuvėse galite nusipirkti „Norvelitos“ karšto rūkymo jūros lydekų ir pasigaminti tikrai gerų užkandžių, nors ir be papildomo paruošimo karšto rūkymo lydeka yra skani ir naudinga.

Daugelis net nežino, ką galima pagaminti iš jūros lydekos. Neseniai pas mus lankėsi Lietuvos ir Norvegijos bendros įmonės „Norvelita“ komercijos direktorė Viktorija Kenstavičienė, pasidalijusi lietuvių labai mėgstamu receptu:

Rūkytos jūros lydekos užkandėlis

Reikės: karšto rūkymo jūros lydekos, svogūno galvutės arba žalio svogūno laiškų, konservuotų žirnelių, majonezo, druskos, pipirų.

Nulupkite jūros lydekos odele, išrinkite kaulus, žuvį sulaužykite į smulkius gabaliukus. Smulkiai supjaustykite svogūną. Jei nemėgstate svogūnų galvučių, galite naudoti žalių svogūnų laiškus, bet tada skonis bus švelnesnis. Pridėkite konservuotų žirnelių. Sumaišykite su majonezu. Pagal skonį įberkite druskos ir maltų pipirų. Gerai sumaišykite. Galima valgyti ir su juoda duona.

KITŲ ŠEIMININKIŲ RECEPTAI

Sumuštinukai prie alaus ar vyno

Reikės: 600 gr (21.2 oz) jūros lydekos, didelio svogūno galvutės, maltų pipirų, trupučio druskos, indelio majonezo, 2 prancūziškų (ilgų) bato-

ny, 2 pomidorų, krapų.

Rūkytą žuvį nuvalykite, išrinkite kaulus, susmulkinkite į smulkius gabaliukus. Svogūną supjaustykite kubeliais. Įberkite truputį maltų pipirų ir druskos. Užpilkite viską majonezu. Išmaišykite. Batoną supjaustykite riekutėmis. Tepkite storoką sluoksnį žuvies masės, sumuštinuką papuoškite skiltele pomidoro ir krapo šakele. Tai nuostabus užkandis prie vyno taurės ar alaus.

Jūros lydekos užpildinė

Reikės: 2 karšto rūkymo jūros lydekos, 1 virtos morkos, 0.5 indelio konservuotų kukurūzų, petražolių, 0.5 l vandens, 1 kubelio daržovių sultinio, 1 pakelio greitai paruošiamos želatinos, 1 valg. šaukšto citrinos sulčių.

Į užpildinei skirtą indą sudėkite nuimtą nuo kaulų ir susmulkintą žuvį, kukurūzus, griežinėliais supjaustytą morką ir susmulkintas petražoles. Iš likusių dalių pagaminkite sultinį ir užpilkite ant žuvies. Jei norite, kad iš drebučiai būtų tvirtesni, želatinos įdėkite daugiau.

Jūros lydeka įdaryti agurkai

Reikės: agurko, karšto rūkymo lydekos, virto kiaušinio, poro, majonezo, jogurto, maltų pipirų ir druskos.

Išskobkite jauno agurko vidų. Paruoškite žuvies masę: susmulkinkite nuluptą ir be kaulų karšto rūkymo lydeką. Pridėkite išskobtuoto agurko susmulkintą vidų, susmulkintą kiaušinį, susmulkinto poro, pagal skonį majonezo ir natūralaus jogurto, šiek tiek pipirų ir, jei reikia – druskos. Gautą mišinį sudėkite į išskobtą agurką, papuoškite žalumynais.

Mišrainė su rūkyta jūros lydeka

Reikės: 4–5 bulvių, 2–3 karšto rūkymo jūros lydekos, 1–2 marinuotų ar raugintų agurkėlių, 2 svogūnų arba svogūnų laiškų, 50 g žirnelių, 100 g majonezo, salotų lapų, petražolių ar krapų, druskos.

Sumaišykite supjaustytas kubeliais daržoves, konservuotus ar apvirtus šaldytus žirnelius, susmulkintą nuluptą žuvį be kaulų. Mišrainę pasūdykite, pagardinkite majonezu, gerai išmaišykite ir pabarstykite žalumynais.

Galime tik palinkėti – skanaus!
Paruošė Angelė Kavakienė

VARLĖ BUNKERYJE (vieno berniuko istorija)

Vytautas V. Landsbergis

Nr. 1

Skiriu savo anūkui Viliui

I

Adomėlis gyveno vienas. Klasės draugų paklaustas – kur tavo tėvai, ar turi brolių, seserų – jis tik galvą papurtydavo:

Aš gyvenu vienas.

Taip nebūna, – šaipydavosi kla-siokai, – gal tu koks ufonautas?

Kas, kas?

Toks su antenom, ateivis iš mė-nulio.

Atsikniskit, kvailiai...

Jei draugai vis tiek neatstodavo, tekdavo griebtis jėgos, nors Adomas toli gražu nebuvo toks kietas kaip Rembo su Švarcnegeriu, kurių plaka-tai puošė treniruoklių salės sienas. Net atvirkščiai, berniukas buvo smulkutis, mažutis, išsigandęs ir pa-blyškęs. Bet kartais, ypač įsiutęs, jis tarsi persikūnydavo: suurgzdavo lyg meška, akys prisimerkdavo, pagel-tonuodavo it lūšies... Tuomet Ado-mas lengvai suraitydavo kiekvieną mokyklos mušėiką. Kitą net pris-maugdavo, jei tas įnirtingai priešin-davosi.

– Kitąsyk bus dar blogiau, jei nepaliksi manęs ramybėje, – pagra-sindavo paleisdamas auką.

II

Adomas melavo sakydamas, kad gyvena vienas. Jis gyveno su teta. Tačiau jautėsi taip, tarsi būtų apleis-toj saloj, į kurią atplaukė po laivo katastrofos. Stebėjo vietinius čiabu-vius ir nesuprato nei jų kalbos, nei pa-pročių, nei norų... Ir nelabai norėjo.

Jo tėvai išskrido į Airiją ieškotis darbo. Prieš išvykdami sūnų atvežė į kaimą ir paliko tetai Aldonai.

– Kai tik įsikursim, susirasim darbus, pasiimsim ir tave! – pažadėjo. Praėjo beveik metai, o jie... Nors ir darbus seniai susirado, ir gyventi tikriausiai turi kur. Juk visada būna atgalinis adresas ant laiškų bei siun-tinių – tegu tik neapgaudinėja!

Teta Aldona buvo sena, nuolat užsiėmusi ir Adomėliui laiko netu-rėjo. Kasdien nuo anksta-us ryto lėk-davo į tvartą, į daržus, o vakare pa-vargusi kiūtodavo fotely ir, įsmeigusi akis į televizorių, bambėdavo sau po nosim:

Ar televizorius, ar tvartas – jokio skirtumo. Ten kiaulių snukiai ir čia...

Žviegia, kriuksi, ėda ir po savo mėšlą klampuoja.

Adomui ėjo dvylikti.

III

Kiekvieną rytą Adomėlis kul-niuodavo žvyrkeliu į kaimo mokyklą tingiai vilkdamas kojas. Spardy-davo akmenukus ir keldavo dulkių debe-sis. Neskubėdavo, nes toje „sušikto-je” mokykloje jam niekas nepatiko – nei pamokos, nei mokytojai, nei suo-las. Tik treniruoklių salė su švarc-negeriais dar nieko... Iš bėdos joje galima būtų net ir pernaktvot, jei ka-da susipyktų su Aldona. Kūno kul-tūros mokytojas juo pasitikėjo – leis-davo ateiti ir treniruotis bet kuriuo paros metu.

Bet Adomas nenorėjo gyventi nei treniruoklių salėje, nei pas tetą Al-doną. Kur kas smagiau būtų buvę prie jūros Airijoj arba bent gimtajame Kaune, prie marių. Tik ne šiame nykiame Dzūkijos kaime! Tėtis rytais palydėtų į mokyklą, po pamokų – pa-siimtų. Mama pusryčiams išvirtų „šiškę” (kankorėžių), pietums – bu-rokėlių sriubos su džiovintais bara-vykais, o vakarais skaitytų mėgstamiausią Adomo knygą apie Robin-zoną Kruzą, kuris savo saloje irgi gyveno vienui vienas.

– Nors ne, Robinzonas turėjo Penktadienį!

Apie tai Adomėlis ir svajodavo kėblindamas į pamokas. Retsykiais užsisvajojęs net mokyklos nepasiek-davo... Išklýsdavo iš kelio ir sukdavo ratus paupiais, pamiškėm, kalbėda-masis su medžiais, paukščiais:

– Ko čia kranksi? Dar nelaimę priausksi... Nagi, tūpk, nebijok... – net ranką paslaugiai ištiesdavo. – Ko? Sūrio? Neturiu sūrio... Atnešiu ryt.

Bet varna netūpdavo.

– Nenori – nereikia, – numodavo ranka berniukas. – Kai tapsiu šven-tuoju, atlėksi neprašyta. Ir be sūrio...

IV

Kartą per literatūros pamoką Adomėlis išgirdo, jog kadaise Lietu-voj gyvenusi tokia rašytoja Gabrielė Bitė. Bitė – ne pavardė, o slapyvardis. Tai va, šitos Bitės nebijodavę jokie paukščiai ir tūpdavę tiesiai ant ran-kų. Ir lesdavę.

– Ji buvo tarsi šventoji! – pa-mokos pabaigoj pakiliai ištārė moky-toja, ir Adomas juste pajuto, kad tapti šventuoju – būtų visai smagu. O ką? Paukščiai tupia ant rankų, pečių, čiulba į ausis, žvėrys ėda iš delnų. Gyviams Adomas visada jautė dides-nę simpatiją nei žmonėms.

– Sunis suprantu, kates supran-tu, varnas suprantu, o žmonių nesu-prantu, – pasiguodė kartą tetai.

– Būsi geras veterinorius, daug uždirbsi, – atsakė toji, nė nesupra-tusi apie ką kalba.

Adomas kartais pasvajodavo, jog mielai įsidarbintų direktoriumi Kau-no zoologijos sode, kur porą kartų lankėsi su tėvais. Ankštuose nar-vuose įkalinti žvėreliai jam paliko itin slogų išpūdį.

– Atrakiničiau naktį grotas ir paleisčiau žvėris į laisvę, – kūrė planus būsimasis direktorius, nė ne-susimąstydamas, kaip rytą atrodytų jo gimtasis miestas, pilnas riaumo-jančių liūtų ir tigrų.

V

Kartais iš Airijos atkeliaudavo siuntinių su dovanomis. Žaidimais, dėlionėmis, saldumynais... Tose gra-žiai supakuotose dovanose Adomas juto klastą:

– Turbūt tėvai nori papirkti, kad nepykčiau. Jie niekada nepasiims ma-nęs į Airiją. Užtat ir perka dovanas.

Adomas nė neįpakavęs nuneš-davo airiškas dovanas į klasę ir išda-lindavo klasės draugams:

– Imkit, kas norit.

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

Margumynai

Venecijos gondolininkų gretose – pirmoji moteris

Po metus trukusių mokymų Ita-lijos Venecijos miesto valdžia suteikė pažymėjimą pirmajai gondolininkei moteriai, praneša BBC.

Dviejų vaikų motina, 24-erių Giorgia Boscolo, kurios tėvas taip pat buvo gondolininkas, šio amato mo-kėsi metus, išlaikė praktinius ir teo-rinius egzaminus.

G. Boscolo prisijungs prie iki šiol vien vyriškos Venecijos gondolininkų gildijos ir dabar oficialiai galės pluk-dyti turistus siaurais miesto kana-lais. Ji tikisi turėti savo nuosavą gon-dolą, kuri bus priešais šv. Marko bazi-liką.

Baltarusijoje gyvenantis ukrainietis kasė tunelį į Lenkiją

Baltarusijos pasieniečiai sulaukė Breste gyvenantį Ukrainos pilietį, kuris mėgino patekti į Lenkiją, kas-damas tunelį, pranešė lenkų dien-raštis „Super Express”.

Laikraščio tinklalapyje paskelb-tame pranešime sakoma, kad 60 metų pensininkas šį planą ruošėsi įgyvendinti ketverius metus. Tačiau ukrainietis iš šalies pabėgti nespėjo,

Venecijos vicemeras Sandro Si-mionato pripažino, kad 425 narius turinčioje gondolininkų gildijoje, pa-vydziai saugančioje senąsias tradici-jas ir meistriškumą, įsitvirtinęs „per-dėtas vyriškosios lyties vyravimas”. Tačiau, pasak BBC korespondento Romoje, net ir dabar G. Boscolo dar-bo imtis galės tik tuomet, jei jai teks pavaduoti laisvos dienos panorusį kolegą.

20 minučių kelionės 11 metrų ilgio žvilgančia gondola, kurios ski-riamasis bruožas – metalinis pirma-galys, kainą – nuo 40 eurų.

Lrt.lt

nes buvo užklyptas, kai iškasė vos kelių dešimčių centimetrų ilgio urvą. Pasieniečiai nurodė, jog darbuodama-sis tokia sparta pensininkas būtų užtrukęs mažiausiai dešimtmetį.

Kol kas nežinoma, kodėl ukrai-nietis taip veržėsi į Lenkiją, tačiau jį planuojama išsiųsti į Ukrainą.

BNS

••• ĮVAIRŲS SKELBIMAI •••

* **Moteris** ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Patirtis, rekomen-dacijos. Gali pakeisti bet kurią sa-vaitės dieną. (Gali dirbti vyras ir žmona kartu). Tel. 312-307-4619.

* **Vidaus** ir lauko dažymo darbai. Patirtis. Tel. 773-550-1867.

* **Nagingas** vyras, turintis 14 metų darbo patirtį, gali atlikti visus eina-muosius namo remonto darbus. Tel. 708-691-6012.

* **25 m. jaunuolis**, be žalingų įpro-čių, ieško darbo. Siūlyti įvairius va-riantus. Tel. 630-915-3019.

* **60 m. moteris** ieško darbo lietuvių šeimoje. Turi rekomendacijas, nevai-ruoja. Minimali anglų kalba. Tel. 630-552-4169.

* **Moteris** ieško darbo su grįžimu namo. Kalba angliškai, turi visus

reikiamus dokumentus. Tel. 630-915-3019.

* **Moteris** ieško senelių ar vaikų priežiūros darbo su gyvenimu bet ku-riame Amerikos mieste. Nekalba angliškai. Tel. 708-717-1001.

* **Moteris** pirks žmonių priežiūros darbą su grįžimu namo. Tel. 708-606-9174.

Išpardavimas

Išparduodame visus buto baldus ir namų ūkio reikmenis, sukauptus daugiau nei 50 metų. Tarp jų rasite lietuviškų paveikslų ir tautodailės – juostų, staltiesių, medinių žvakidžių ir t. t. Apžiūrėjimas pagal susi-tarimą. Prašau skambinti **Edris Hoover, 773-297-9228** (mob.; kalbėti angliškai). Išpardavimas tęsis iki rugpjūčio 29 d.

www draugas.org

Kėdainiuose – Jon Eric Riis „Papuosta tekstilė”

Dr. VIRGINIJA VITKIENĖ

Janinos Monkutės-Marks muziejuje-galerijoje 2010 metų rugsėjo 3 – spalio 16 dienomis veiks išskirtinė paroda, kurią vertėtų pamatyti ne vien kėdainiškams. Atlanta (Georgia, JAV) gyvenantis ir kuriantis menininkas Jon Eric Riis – visame pasaulyje žinomas tapiserijų meistras – pristatys pastarojo dešimtmečio kūrinių kolekciją „Papuosta tekstilė” („The Embellished Textile”). Menininkas, kurio kūrinius kolekcijoms yra įsigiję garsūs muziejai (Metropolitan Museum of Art, New York, Kolumbijos, Indianapolis Museum of Art, Amerikos meno ir dizaino muziejus ir kt.), valandų valandas audžia meistriškumo perlais vadinamus kūrinius. Jo naudojamos audimo technologijos pradmenys siekia Senovės Peru, Senosios Egipto karalystės, o vėliau ir ankstyvosios krikščionybės – Aleksandrijos klestėjimo laikus. Šia technika tuomet daugiausia austos drabužių detalės: juostos, medalionai, kurių ornamentika nusakydavo drabužio dėvėtojo statusą visuomenėje ir religines pažiūras. Viduramžiais tokiu principu imtos austi monumentalios sienų tapiserijos (gobelenai), dabinusios erdvas rūmų menes, pokylių sales, karo vadų palapines, bažnyčias, miestuose – nuleidžiamas per balkonų švenčių metu. Minėti kūriniai buvo itin brangiai vertinami dėl laiko sąnaudų ir brangių medžiagų – audžiant naudoti prabangūs šilkai, aukso, sidabro siūlai; keliasdešimties kvadratinį metrų kūrinių ciklus (dažniausiai vienuolynuose) ausdavo dešimtmečiais. Tapiserijos, kurių klestėjimo amžius sietinas su karališkųjų manufaktūrų veikla Baroko epochoje, išliko prabangos ženklu iki XIX amžiaus, kai pramonės revoliucija pakeitė Vakarų Europos gyvenimo tempą, pobūdį ir vertybes: mašinų pagalba viską galima pagaminti ir įsigyti greičiau. Menuose iki šiol stebime „greito meno” klestėjimą. Tačiau nors, pavyzdžiui, gerokai suabstraktėjusioje tapyboje, lyginant su Renesanso ar Baroko epochomis, toks greitėjimo faktorius įmanomas, tai klasikinėje tekstilėje – tapiserijų audime – su juo susiderinti neįmanoma. Todėl yra tiek nedaug nūdienos menininkų, paskyrusių visą savo kūrybinį kelią šiam žanrui. Lietuvoje šiuo metu klasikine gobeleno technika tapiserijas audžia vos keletas: Vita Gelūnienė, Kristina Čyžiūtė, Agnietė Janušaitė, Feliksas Jakubauskas (pastarasis daugiau naudo-

jasi autorinėmis technikomis – faktūriniu, ruoželinu audimais).

J. E. Riis kuria nuo septintojo dešimtmečio pabaigos, kai pradėjo sava-rankišką menininko kelią. Audžia tapiserijas parodoms, pagal užsakymus visuomeniniams pastatams, privatiems interjerams. Jo kūriniai klasikinų tapiserijų kontekste išsiskiria naratyvu, forma, taip pat ir technologiniu atlikimu. Pasak menininko, tapiseriją jis pasirinko neatsitiktinai. Ši meninės išraiškos priemonė tampriai

dekoratyvumu („Auksinis jaunuolis”, 2000). Juodųjų ir baltųjų perlų sukuriuose sukomponuotos varlės, vabzdžiai, žmogaus figūros detalės ar organai.

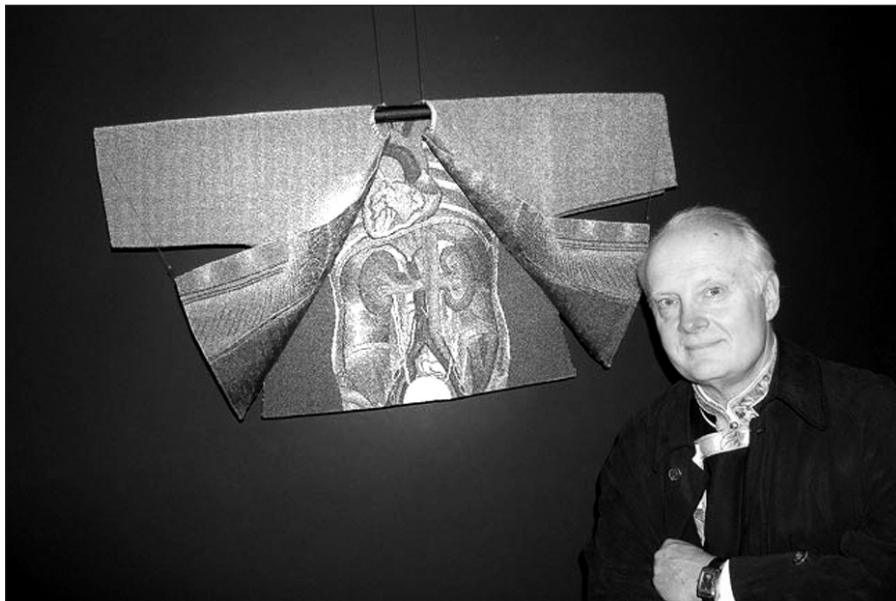
Menininko vizitine kortele tapo neįprasta tapiserijų forma. Jau daugiau kaip dešimtmetį jis audžia švarko (trumpo apsiausto) formos kūrinius dvigubu audimu (kai vidinė ir išorinė švarko pusės yra skirtingos). Kūriniai rodomi lengvai praskleisti, kad žiūrovas galėtų apžiūrėti abi jo

nėje pusėje kaitaliojamas tas pats tigrų ornamentas (balti tigras juodame fone arba juodi-baltame), tačiau vidinėje – kiniškų akvarelių pavyzdžiu spalvotai išaustos įvairios bėgančio, besiginančio, puolančio tigrų figūros.

Lietuvoje J. E. Riis kūrinius bus galima apžiūrėti jau antrą kartą. 2005-ųjų metų Kauno bienalėje TEXTILE 05 jis buvo pakviestas kaip kuratorius, pristatęs Jungtinių Amerikos Valstijų tekstilės kolekciją. Šalia tokių šiuolaikinės tekstilės grandų kaip Lia Cook, Michael James, Gyon-gy Laky, Junco Sato Pollack, Fran Reed, Cynthia Schira, kurių kūriniai apėmė labai platų technologijų spek-trą, J. E. Riis pristatė vieną švarką – „Laisvės kaina” (2005), atspindintį tuometinę (ir vis dar šiądieninę) JAV aktualiją – kruviną karą. Kamufliažinę kario uniformą imituojančio švarko vidinėje pusėje menininkas išaudė krauju pasrūvusį amerikietišką posakį „Home Sweet Home”. Krištolo karoliukai – dirbtino sentimentalumo nuoroda – dar labiau sustiprino menininko požiūrį.

Smulkusis gobeleninis audimo būdas, kurį pasitelkia ir J. E. Riis, leidžia pasiekti nepaprastą poveikį. Juo menininkas tikslingai naudojasi kurdamas mitologines citatas ar mėgdžiodamas senųjų civilizacijų meno ir kultūrinių ženklų stilistiką. Tačiau tikroviškumas jokių būdu nėra menininko tikslas. Romėniškąją jaunuolio figūrą jis slapta papuošia tautuivute, indų deivės plaštaką sutvarsto, juodaodžio ir baltaodžio vyrų portretus kuria kadruodamas. J. E. Riis realybė kuriama, menininko žodžiais tariant, ją „papuošiant” karoliukais, perlais, auksu, vaizduote ir domėjimusi žmogumi.

Paroda Janinos Monkutės-Marks muziejuje atidaroma rugsėjo 3 d. 5 val. p. p. ir veiks iki spalio 16 d. Muziejaus adresas J. Basanavičiaus 45, LT-57182, Kėdainiai, Lietuva.

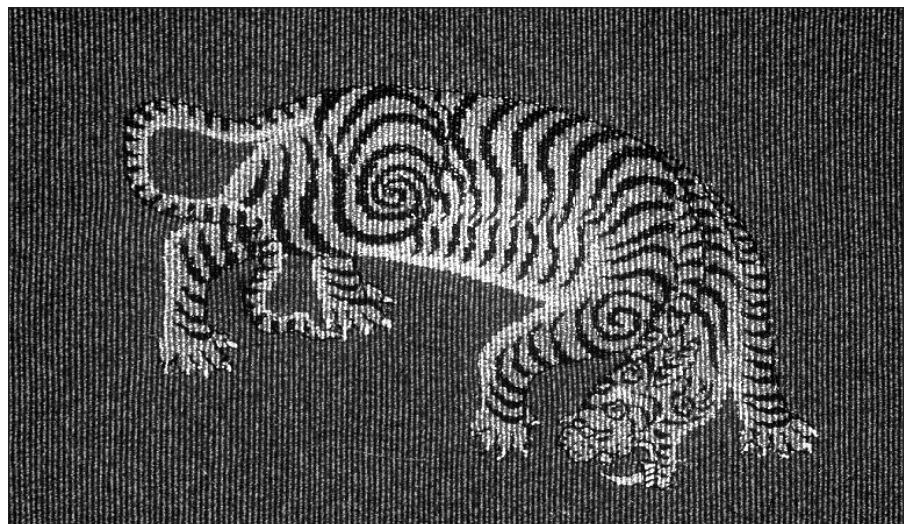

Gobelenų meistras Jon Eric Riis.

siejasi su identitetu, kurį J. E. Riis tyrinėja savo kūryboje: „ausdamas atyrinėju tapatumą, gyvenimą ir žmogaus būtį. Taip pat domiuosi grožio apraiškomis, atspirties tašku laikydamas mitus ir tekstilės istorijos nuorodas.” Tad jo tapiserijose – senųjų civilizacijų, antikos mitologijos personažai ar tekstilės istorijos aiškinimai. Menininkui įdomi gyvenimo filosofija. Tai matyti iš kūrinių stilistikos – jis atvirai cituoja japonų ksilografijos ar kinų akvarelės stilistiką, indų šventraščių manieringumą, Egipto freskų statiskumą, tibetietiškus ritualinius daiktus. Tačiau atpažįstamus kultūrinius kodus išskaido ir sudėlioja kaip netaisyklingą mozaiką, apipina klausimais, įsimbolina fragmentus. Ausdamas Jon Eric Riis naudoja metalo siūlus, krištolo ir perlų karoliukus, kurie suteikia kompozicijai maksimalaus puošnumo. Tapiserijose Ikaro vaškiniai sparnai įtikinamai tirpsta krištolinių saulės spindulių paliesti („Ikaras II”, 2003), o romėnišku stiliumi sukomponuotas vyro figūros siluetas tviska auksu – monumentalumas čia derinamas su

www.artbusiness.com nuotraukos

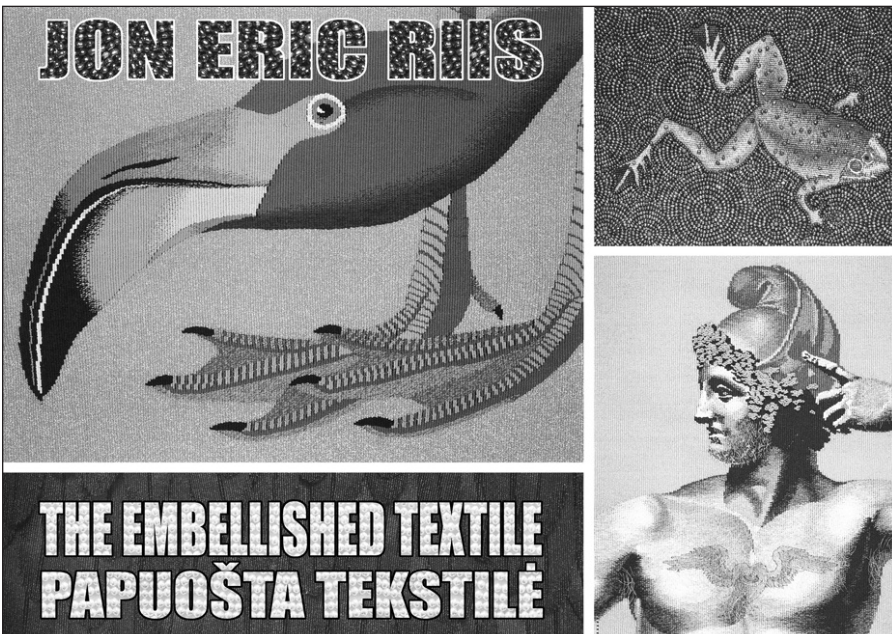
pusės. J. E. Riis sugeba sukurti emocinę įtampą, supriešindamas dekoratyvią išorinę švarko pusę ir kontraversišką vidinę. Ne viename kūrinyje švarkas tampa nuogo žmogaus kūno įvaizdžiu – apžiūrėdami „užsagstytą” švarką regime moters arba vyro torsą, o pažvelgus vidun – vidaus organus. Neretai minėtieji švarkai dargi yra komplektuojami – vienas į kitą sumauti keturi, penki ar daugiau vienos serijos kūrinių. Pavyzdžiui, aštuonių „Tigrų švarkų” serijos išori-

Jon Eric Riis. „Baltasis tigras”.

Jon Eric Riis. Švarkas.

Kvietimas į parodą Kėdainiuose.

Plitvice kriokliai.

5 maudyklės po kriokliais

Karšta vasara – metas, kai visi norime kuo ilgiau mirkti vandenyje. Tačiau tiems, kuriems savi ežerėliai arba jūros jau nusibodo, siūlome patyrinėti geriausias maudynių po kriokliais visame pasaulyje vietas.

Point Reyes, California, JAV

Nėra nieko geresnio už kvapą gniaužiantį vandenyno vaizdą. Na, nebent – maudynės po kriokliu su pribloškiančiu vandenyno vaizdu. Būtent tai ir siūlo Point Reyes vietovėje California valstijoje esantys Alamere kriokliai. Gaivinantis gėlo vandens srautas ir tūkstančiai pakopinių uolienu, padabintų laukinėmis gėlėmis, neabejotinai yra puikiausia vieta baigti žygį po šalia esančią vaizdingą pakrantę. Maža to, tūkstančiai Alamere krioklių siurų įlankėlių prieš paneriant į didįjį vandenyną leis surengti maudynes, kurių nematys pašalinės akys.

Decew kriokliai, Niagara, Canada

Kol tūkstančiai turistų buriuojasi šalia didžiųjų Niagara krioklių, jūs galite paieškoti geriau užslėptų „perliukų”. Mažai kam girdėti Decew kriokliai – vienas iš jų. Teigiama, jog į po kriokliu tyvuliuojantį vandens baseiną patekti galima dviem būdais – saugiu ir pavojingu. Saugus būdas reikalauja vingiuojančiu takeliu eiti palei upę, o greitas ir pavojingas – nuo siauro tarpeklio viršaus nusileisti geltonu lynu, paliktu čia nežinomos sielos. Nusileidus vargus atpirks šiltas telkinio vanduo ir tūkstančiai urvų, kuriuos laisvu nuo maudynių metu galima patyrinėti.

Havasu kanjonas, Arizona, JAV

Havasu kanjoną rasti nelengva, tačiau jis – geriausias įrodymas, jog vanduo egzistuoja dykumoje. Vienintelis būdas pasiekti šį užslėptą lobį yra toks: leistis nuo Hualapai kalno viršūnės 15 kilometrų, tuomet pasiekti krištolo tyrumo Havasupai upę. Pirmiausia išvysite iš 23 m. aukščio krintančius Navajo krioklius, o vėliau iš miško tankmės išnirs Havasu kriokliai, kurių bendras nuolydis siekia 30 metrų. Po tiek sunkumų teliks pasimėgauti įstabia gamta ir šaltomis krioklių kaskadomis.

Krka nacionalinis parkas, Kroatija

Daugelis žmonių Kroatijoje aplanko garsųjį Plitvice parką, tačiau pamiršta mažesnį jo kaimyną Krka. O šis savo ruožtu slepia nemažai nustebinti galinčių dalykų: šimtmečių senumo malūną, pravoslavų vienuolyną, septynių krioklių virtinę, slaptingas kavernas. Turistų Krka nacionaliniame parke yra kiek mažiau, todėl maudytis ir tyrinėti aplinką yra kur kas maloniau nei Plitvice.

Lago Izabal, Gvatemala

Pavažiavus kelis kilometrus nuo Lago de Izabal (Izabalo ežero), galima rasti krioklių kaskadas, Gibraltaro sąsiaurį menančias uolienas ir švarų, maudynėms tinkamą vandens baseinėlį. Krioklių kaskadas „maitina” natūralios karštos srovės, o baseinėlyje tyvuliuojantis vanduo išsilaiko vėsus. Maža to, uolienose glūdintys urvai atstoja natūralią sauną.

Balsas.lt

Mūsų mielai bendražygei

A † A JADVYGAI DAMUŠIENEI

mirus, liūdesio valandoje reiškiamo gilią užuojautą dukrai ambasadorei GINTEI DAMUŠYTEI, sūnums SAULIUI DAMUŠIUI ir dr. VYTENIUI DAMUŠIUI su šeima.

Lietuvių Fronto Bičiuliai

Mūsų uoliam nariui

A † A inž. ALOYZUI EIVAI

mirus, žmonai ALEKSANDRAI, dukroms MARIJAI DANUTEI, ALEKSANDRAI VILIJAI ir jų šeimoms reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų sąjunga

Korp! Giedros narei, gausios ateitininkų šeimos motinai ir močiutei

A † A ALDONAI ŠOLIŪNIENEI

mirus, reikiame gilią užuojautą jos vaikams LINUI, AUDRONEI, VIDAI, ZITAI, SAULIUI, KASTYČIUI ir žentui REMIGIJUI, jų šeimoms ir artimiesiems.

Šiaurės Amerikos Ateitininkai

A † A ALDONAI ŠOLIŪNIENEI

iškeliavus amžinybėn, reiškiamo gilią užuojautą velionės šeimai ir artimiesiems.

Pasaulio lietuvių centras

Margumynai

Vyro plaučiuose sudygo žirnis

75 metų amerikietis Ron Sveden, manęs, kad serga vėžiu, sužinojo, kad jo plautyje auga žirnis, ten jau spėjęs išleisti lapus. Massachusetts gyvenantis buvęs mokytojas jau keletą mėnesių skundėsi oro trūkumu, o gegužę jis nugabentas į ligoninę. Rentgeno nuotraukose gydytojai aptiko dėmę, tad vyras manė, kad jo laukianti diagnozė – plaučių vėžys, rašo telegraph.co.uk. Gydytojai mano, kad R. Sveden suvalgė žirnį, kuris nukeliavo ne ten, vėliau sudygo ir išaugo iki 12 mm dydžio. Manoma, kad šiluma ir drėgmė paskatino jo augimą. Dar prieš

patekdamas į ligoninę vyras kentėjo nuo emfizemos. Jo kairysis plautis subliūško, tačiau gydytojai neaptiko jokių vėžio pėdsakų. R. Sveden dar dvi savaites buvo atliekami įvairūs tyrimai, tačiau vėžio vis tiek nerasta. Vyras teigė nejautęs, kad kažkas auga jo krūtinėje, o pasikartojantys kosulio priepuoliai neleido žirniui išsijudinti. Dabar R. Sveden sveiksta po operacijos. „Vienas pirmųjų patiekalų, kuriuos valgiau po operacijos, buvo su žirniais. Nusijuokiau sau ir juos suvalgiau”, – teigė vyras.

Lrt.lt

◆**Profesionalus Čikagos architektūros fondo gidas** prof. Jurgis Ansysas papasakos apie Čikagą lietuviškai rugpjūčio 22 d. d., sekmadienį, 4:30 val. p. p. plaukiant pačiu gražiausiu laivu „Chicago First Lady” Čikagos upe ir Michigan ežeru. Laive veiks baras, gros muzika. Vietų skaičius laive ribotas. Bilietus galite užsisakyti telefonais 708-207-8406; arba el. pašto adresais: altv@comcast.net ar kariledalia@yahoo.com.

◆**JAV LB Lemonto apylinkė** kviečia visus į Žolinės šventę, kuri vyks rugpjūčio 22 d., sekmadienį, Pasaulio lietuvių centro sodelyje, Lemonte. Šventės pradžia 10 val. r.

◆**Amerikos lietuvių Romos katalikų federacijos** apskrities suvažiavimas įvyks rugpjūčio 28 d., šeštadienį, Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje. Šv. Mišios 4 val. p. p. Po Mišių 5 val. p. p. parapijos salėje vyks suvažiavimo posėdis. Visuomenė kviečiama dalyvauti. Kitais metais Katalikų federacija švęs savo 105 m. sukaktį.

◆**Pasaulio lietuvių centras** rengia Vasaros gegužinę, kuri vyks sekmadienį, rugpjūčio 29 d., 12 val. p. p. Kviečiame visus dalyvauti šioje šventėje, susitikti su draugais, skaniai pavalgyti, pasidžiaugti smagia muzika ir išbandyti laimę loterijoje.

◆**FSS Čikagos skyriaus 1-oji** sueiga įvyks rugsėjo 17 d., penktadienį, 6:30 val. v. Pasaulio lietuvių centro posėdžių kambaryje. Laukiame gausaus narių dalyvavimo. Tel. pasiteiravimui 630-257-2558.

◆**Psichologinės ir dvasinės** pagalbos draugija kviečia į seminarą ir savi-tarpio pagalbos grupes. Grupėse tęsime seminarus tema „Ant skyrybų slenksčio”, taip pat sudarysime naujas grupes. Pirmasis seminaras vyks Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) Jėzuitų bibliotekoje rugsėjo 18 d., šeštadienį, 11 val. r. Rugsėjo 23 d. 7 val. v. naujai susidariusią grupę pakviesime į Ziono parapiją (9000 S. Menard Ave., Oak Lawn, IL 60453). Ši grupė seminarams rinksis ketvirtadienio vakarais. Grupė susikūrusi Pasaulio lietuvių centre, 14911 127th St., Lemont, IL 60539) į seminarą rinksis rugsėjo 25 d. 11 val. r., o pirmasis grupės susitikimas vyks spalio 3 d., sekmadienį, 7 val. v. po Mišių.

◆**Rugsėjo 19 d., sekmadienį, 10:30** val. r. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misija ketvirtą kartą visus kviečia į tradicinę Bendruomenės dieną, kuri

vyks kiemelyje prie misijos, 14911 127th St., Lemont, IL 60439. Šiomet kartu pažymėsime ir misijos 20-metį. Susirinkime visi kartu pasimelsti, pasivaišinti, pabendrauti. Tą dieną bus atnašaujamos tik vienos šv. Mišios. Laukiame tarnystės savanorių. Tel. pasiteiravimui 630-257-5613.

◆**Poeto, kun. dr. Kęstučio Trima-**ko poezijos knygos „Jis man dovanojo Būtį” sutiktuvės vyks spalio 10 d., sekmadienį, 2 val. p. p. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636. Rengia Lietuviių rašytojų draugija.

◆**Jungtinė paroda „Lithpex-Pol-**pex 2010” vyks 2010 m. spalio mėn. 15–17 dienomis Balzeko lietuvių kul-tūros muziejuje, (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629) Čikagoje, JAV. Dėl papildomos informacijos prašome kreiptis į komiteto narius: Chester Schafer tel. 773-545-7007; Violetą Rutkauskiene, el. pašto adresu aviv 2008 @att.net arba tel. 847-244-4943 ir į Joną Variakojį el. pašto adresu varia kojis@sbcglobal.net arba tel. 773-585 -8649.

◆**Čikagos lituanistinei mokyklai** reikalingi ikimokyklinio auklėjimo ir istorijos mokytojai. Šiomet mokykla ruošiasi atidaryti lietuviškai besimokančiųjų klasę, kurioje bus mokoma lietuvių kalbos. Kreiptis į mokyklos direktorę Jūratę Dovilienę tel. 630-805-4036 arba el. paštu jurate124 @ yahoo.com.

◆**Maironio lituanistinei mokyklai** (Lemont) reikalingas dainavimo mokytojas. Kreiptis į mokyklos direktorę Svajonę Kerelytę tel. 630-240-3343.

IŠ ARTI IR TOLI...

◆**Kviečiame į piligriminę kelio-**nę, į Guadalupės Marijos, Šiaurės ir Pietų Amerikos globėjos, šventovę (Meksika) kuri vyks spalio 6–12 die-nomis. Išsami programa ir registraci-ja tinklalapyje www.pilgrimages.com/srigne/. Daugiau informacijos suteiks seselė Igne tel. 860-928-7955 arba el. paštu sesigne@gmail.com.

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokejimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Bank, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

Marijos Nekalto Prasidėjimo seserys kviečia sekmadienį, rugsėjo 12 d., atvykti į seselių sodybą Putnam, CT, ir sutikti rudenį ramiu pamąstymu

9:30 val. r. – atvykimas – ramus pabuvimas sodyboje: įkvėpsite ramumo dvasios, susitelksite, gėrėsitės kalbančia tyła, pasinaudosite galimybe išpažinėčiai.

10:30 val. r. – pasvarstymas/pamąstymas: Gyvenime kaip kelionėje – vis pirmyn!

11:30 val. r. – šv. Mišios Palaimintojo Jurgio Matulaičio salėje

12:30 val. p. p. – pietūs – (auka 10 dol.)

1:45 val. p. p. – pasvarstymas/pamąstymas: Marija – krikščionio gyvenime.

Daugiau informacijos gausite
tel. 860-928-7955 arba el. paštu sesigne@gmail.com

Šoka suktiniečiai.

Jono Kuprio nuotr.

Čikagos susigiminiavusių miestų festivalyje koncertuos ir lietuviai

Rugpjūčio 23–27 d. kasdien nuo 10:30 val. ryto iki 5 val. p. p. centriname miesto parke – Millennium Park – vyks penktasis kasmetinis „Chicago Sister Cities International Festival”. Savo 50-ąjį gyvavimo jubiliejų švenčianti Čikagos susigiminiavusių miestų organizacija festivalio metu pietinę parko pėsčiųjų tako dalį (Chase Promenade South) pavers tarptautiniu miesteliu, kuriame vyks mugė, bus prekiaujama skirtingų šalių patiekalais, skambės muzika ir vyks šokėjų pasirodymai.

LR generaliniam konsulatui Čikagoje bendradarbiaujant su miesto susigiminiavusių miestų organizacija festivalio metu pasirodys ir dvi lietuvių šokių grupės. Rugpjūčio 26 d., ketvirtadienį, 1:30 val. p. p. festivalio lankytojus savo pasirodymu džiugins

šokių studijos „DanceDuo” šokėjai, o iš karto po jų 2 val. p. p.– tautinių šokių kolektyvas „Suktinis”.

Maloniai kviečiame atvykti ir pasigrožėti lietuvačių šokėjų parengtomis programomis, o taip pat pasižiūrėti ir kitų tautų surengtus pasirodymus bei paragauti įvairių pasaulio virtuvių patiekalų.

Rugpjūčio 29 d., sekmadienį, 5 val. p. p. Navy Pier pramogų centro (600 E. Grand Ave., Chicago) didžiojoje pokylių (Grand Ballroom) salėje vyks šokių grupės „Laumė” pasirodymas. Lietuviškus tautinius šokius „Laumė” pristatys festivalio „Tall Ships Chicago 2010” kultūrinės programos metu.

LR gen. konsulato Čikagoje info

Kongresas Afrikoje

Tarptautinės katalikiškos spaudos sąjunga paskelbė, kad pasaulinė organizacijos kongresą pirmą kartą surengs Afrikos žemyne. Kongresas vyks rugsėjo 12–19 dienomis Burkina Faso sostinėje Uagadugu.

Katalikiškos spaudos kongreso pagrindinė tema – žiniasklaidos vaidmuo prisidedant prie taikos ir

teisingumo kūrimo pasaulyje, kuriam vyrauja neteisingumas bei skurdas.

1927 m. įkurta Tarptautinė katalikiškos spaudos sąjunga yra suorganizavusi vasaros kursus žurnalistams ir Lietuvoje, kurie vyko 2008 m.

Pal. J. Matulaičio misijos info

Šokių grupė „Žaibutis” buvo pakviesta dalyvauti Sauk County suruoštame meno festivalyje „Summer Art Classic”, kuris vyko rugpjūčio 14 d. aikštėje prie istorinio Al Ringling teatro, Baraboo mieste, WI. Per nepaprastus karščius šešios 7–10 metų mergaitės pašoko lietuviškus šokius „Virė, virė košę”, „Suk, suk ratelį” ir „Kalvelį”. Nors iš šešių šokėjų tik dvi yra lietuvių kilmės, „Virus, viru košę” ir „Suk suk ratelį” gražiai ir garsiai dainavo visos.

„Žaibutis” yra šokių grupės „Žaibas” iš Madison atšaka. Beveik visi „Žaibučio” šokėjai gyvena Baraboo. Iš viso grupėje šoka 3 berniukai ir 12 mergaičių. Grupę subūrė Kelly Dwyer Vencloviene, jai vadovauja Nijolė Semėnaitė-Etzwiler, padedama Michael Etzwiler.

„Žaibutis” šokėjos ir vadovai Ringling teatro vestibulyje prieš pasirodymą (iš kairės): Emma Folts, Zoe Etzweiler, Michael Etzwiler, Claire Obois, Kelly Dwyer Vencloviene, Alice Venclovaite, Kiara Zolper ir Adele Griffin.

Nijolės Semėnaitės-Etzwiler nuotr.